СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза".

Рік XVI Ню Иорк, Четвер, 2-го Цьвітня 1908. Число 14 Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, April 2, 1908. No. 14

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ! Руско-Народний Союз в Америцї принимає в місяцю Цьвітни і Маю с. р. нових членів від 16 до 35 літ без вступного а від 35 до 40 літ за половину вступного.

Дано від гол. Уряду Р. Н. Союза в Джерзи Ситі, Н. Дж. дня 20 Марта 1908.

К. Кирчів предс. А. Шаршонь кас. С. Ядловский фінанс. секр. Т. Лабовский рекорд. секр.

!!! КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!!!

Без вступного до Р. Н. Союза в місяцях Цьвітни і Маю.

Повідомляємо всї відділи (братства) Р. Н. Союза, що в місяцях Цьвітни і Маю мають принимати в члени Союза без вступного до 35 літ, а від 35 літ до 40 за половину вступного. Длятого взиваємо урядників місцевих відділів, щоби старались на своїх мітинґах оголошувати се а крім того є святим обовязком кождого поодинокого члена придбати і позискати як найбільше нових членів так до своїх братств, як і Р. Н. Союза.

При сїй нагоді відзиваємось і до Вас, Високо Поважані і Преподобні Отцї духовні, гр. кат. рускі сьвященники з щирою просьбою: Вам також лежить на серци доля нашого руского переселенця та розвій нашої единої щиро рускої інституциї, якою есть Р. Н. Союз. Він отер не одну слезу заплаканим, сиротам і вдовам, а калїкам і нездібним до працї дав підмогу до житя. Під прапором нашої орґанїзациї хоронять ся всї сьвятощі нашої Руской народности, як також наш і гр.-кат. церкви і нашого обряда. Длятого зволіть проголосити в Ваших церквах нашу заяву і пояснїть цїли нашої орґанїзациї. Р. Н. Союз принимає братства в комплетї, хотьй би навіть було у них кілька людий, що перевисшають вік 40 літ. По отриманю чертеру стають ся такі повними членами з усїми привилеями, користями і правами, які приписує статут нашої орґанїзациї усїм членам.

К. Кирчів, предс. *С. Ядловский, фін. скр.*
А. Шаршонь, кас. *Т. Лабовский, рекорд. скр.*

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Цьвітень.

2	Ч.	Іоана пр., Сергія
3	П.	Якова іспов.
4	С.	Василія свмч.
5	Н.	4. поста. Никона мч.
6	П.	Артемона, Яков. пр
7	В.	Благовіщ. Богород.
8	С.	Гавр. арх. і отд. Бл

— В суботу, дня 28-го с. м. мала відбути ся в Ню Йорку на Юніон Сквер величезна демонстрація усїх безробітних. Полїція однак в послїдній хвилї заказала єї. Мимо сего, неповідомлені про се маси, почали цїлими лавами плисти на місце збірне. Полїція сотками обсадила цїлий парк і цїлим своїм поведенєм в варварський, практикований лишень у Росії спосіб, провокувала присутних. Се місце є одно з найлюднїйших в Ню Йорку — полїція впрост не беручих найменчого уділу в демонстрациї прохожих переганяла з місця на місце, в найгустїйші товпи прохожих в'їздила кіньми і т. п. Се тревало майже дві години, і дійсно треба подивляти холоднокровність людий, що не дали ся пірвати слушному обуреню. І коли уже більша часть демонструючих опустила сквер в середині одної ґрупи експльодувала бомба вбиваючи двох людий а кільканайцять ранячи. Мнимому анархістови, що мав кинути бомбу, Зеліґови Сільверстайнови, експльозія обірвала руку, висадила очи, розшарпала одну сторону лиця і вирвала уста. Чи се він кинув бомбу — се не стверджено, позаяк деякі сьвідки подають, що бомбу мав кинути якийсь високий, худий мущина, який однак сейчас скрив ся в товпі. Також і се дивно виглядає, що бомба призначена буцїм для полїциї, ранила і повбивала лишень самих робітників. Деякі говорять, що кинене сеї бомби се провокаторска штука тутешної полїциї. Колиб так в дїйсности було, то наша полїція хиба нічим не ріжнила-б ся від російської. В звязи з сим арештовано кільканайцять осіб.

— Що у „вільній" Америцї дївчата не позваляють себе безкарно цїлувати переконав ся колисьто якийсь італїєць, Н. Піччіоне в Бруклинї. Сарака дістав страшний апетит на жіночі поцїлуї і вибрав ся на улицю, та цїлував кожду подибану дївчину. Коли однак, ідучи по черзї, обняв 20-лїтну Анну Ґембель, та хотів єї щиро притулити до серця, ся не узнаючи заповіди „обніміте друг друга" вцїдила єму пару разів по лици, а потім обняла сильно і передала єго наспішному полїціянтови, але вже в менше ніжні обійми.

— В наслїдок принятя нового стейту (Oklahoma) до Злучених Держав заведено новий американьский прапор в якому буде 46 звізд. На новім прапорі буде 6 рядів зьвізд; в 1, 3, 4 і 6 буде по 8 зьвізд, а в 2 і 5 по 7.

— Дня 27-го марта навістило цїле всхідне побереже Мексика страшне землетрясенє. В стейті Guerrero знищив землетрус цїлковито місточко Chilapa, яке числить 15.000 мешканців. Також підморский кабель до Galveston, Texas, перервано.

— **Протягом** місяця лютого покалїчили новойорскі кари 945 людий. Протягом трех послїдних місяців число покалїчених з тої самої причини виносить 3.955 людий, з яких 26 померло.

— **Пітсбурґ, Па.** може похвалити ся одними дуже примірним полїциянтом. Сей пан, а на імя йому Давид Lenox, дня 24-го с. м. спив ся сам до нестями, а потім вийшовши на улицю силою затягнув кількох подибаних мущинів до сальону, де втяв до них таку бесїду: „Хлопцї!" я знаю, що ніодин з вас не мав еще нїколи в житю достаточно горівки. Тому тепер кождий може пити, скільки в него влїзе. Коли однак хто відмовить ся випити десять шклянок горівки і одного великого пива, то той найперше дістане по зубах, а потом я его арештую!... І „хлопцї" почали пити Перший Г. Thompson по випитю осьмої шклянки пав мертвий, решта тяжко захорували еще не досягнувши і половини такого числа шклянок. Один лиш мурин видержав усе, однак єго відвезено в безнадійнім станї до шпиталя. Полїціянта за сей вчинок потягнено до кримінальної відвічальности.

— **Італїйский** богач „Pasquale Patti", якого загально називано, італїйским Морґаном замкнув дня 24-го м. м. свій банк п. ч. 240 Elisabeth Str. в Ню Йорку зі страху перед чорною рукою. Ся орґанїзація переслїдувала банкира своїми листами, домагаючи ся окупу. Патті довший зачас оплачував ся, коли однак перестав, кинено під его двері бомбу, яка наробила величезного спустошеня. В три тижнї потім якийсь Пелетро війшов до банку з добутим револьвером і опять зажадав гроший. Патті однак положив єго трупом зі свого револьвера. Тоді банкир дістав від чорної руки на письмі засуд смерти. Не могучи знести довше безнастанних замахів на своє житє, Патті рішив ся на два тижнї завісити всї виплати, замкнути свій банк і в безпечнім укритю переждати небезпеку. Тимчасом се усе, показало ся, зробив пан „банкир" з обчисленем. Коли відчинено „каси" банку, показало ся, що у них буйні вітри в пусткою розмавляють, ба ба навіть і на свої каменицї пан банкир позатягав пожички і позбиравши так гроші драпнув де перець росте. Ся подія викликала поміж італїйским населенем, яке складало у Патті-ого свої дрібні ощадности величезне пригноблене.

— **Павло Крат,** бувший орґанїзатор вінніпеґских робітників і ред. „Черв. Прапора" пропав без вісти з Вінніпеґу. Кажуть, що ряд Росиї робив заходи у канадийского ряду в справі видачі Крата.

— **Пісня** новійших донесень з Відня, здоровле австрийского цїсаря Франц Йосифа знов погіршило ся. З тої причини ювілей его 60-лїтного пановяня буде мабуть відложений.

— **Конець процесу** українських студентів. Касаційний трибунал у Відни розсудив зажалене неважности, внесене українськими академиками і дром Бачиньским, котрих засуджено за знищене образів польских ректорів. Дра Бачиньского. Дідуника і Цяпку увільнено цїлком, 5 иньших мусить відбути кару 1-місячної вязницї. Є то: Бабій, Цїховський, Левицький, Гладкий і Рахиньский (останний з російської Україні).

— **Практики** російской пограничної полїциї. З Петербурґа доносять про забавну подію, яка кидає досить ярке сьвітло на росийску полїцию: В Думі має бути внесена інтерпеляция в справі розправи, яка відбула ся недавно тому перед вильневским окружним судом військовим. Як обжаловані ставали перед тим судом два пограничні вояки, що порозуміли ся з пачкарями і казали собі добре за то заплатити, аби їх перепустили через границю. Але оба лепскі вояки задумали зробити подвійний інтерес і хотїли дістати ще нагороду за виловлене пачкарів. Отже коли пачкарі перейшли зі своїми товарами через границю на російску сторону, згадані вояки зараз їх арештували. Аж тепер викрила ся забавна історня і показало ся, що свій свого не пізнав. Арештовані пачкарі поправдї не були пачкарі, лиш урядники, стоячі на службі політичної полїциї, котрі займали ся перепачковуванем революцийних брошур та оружя, щоби їх відтак видавати в Росиї революціонерам і тим способом їх викривати та арештувати. Оба вояки зловили ся на тих пачкарях і не лиш не дістали ніякої нагороди, але їх ще й поставлено перед суд за те, що давали ся пачкарям перекуплювати. Однак військовий суд зробив політичній полїциї в пограничнім місточку докір за те. що вона сама підкуплює пограничну сторожу, а крім того вніс і жалобу на тужь полїцию до міністерства справ внутрішних. Начальник місцевої полїциї відповів тодї, що дїяльність його аґентів „хосенна для правительства", отже не видить в тім нічого злого, щб вони підкуплювали вояків. Так само заявив і департамент полїцийний при міністерстві, що аґенти не допустили ся „ніякої назаконности". Отже дума хоче тепер знати, який погляд президента міністрів Столипина в тій справі і длятого постановила поставити інтерпеляцию.

— **Як доносять** з Токіо, столиції Япану то дня 23-го м. м. в наслїдок збитя ся затонув японьский пароход „Matsu Maru". Капітан парохода, більшість людий з числа 294 пасажирів і 43 люди з залоги затонули.

— **В Женеві,** в Швайцарії, помер сими днями славний російський революціоніст Ґершуні. Він був свого часу засуджений за мниме вбійство міністра Сипіяґіна на Сибір. Звідти втік через Монґолію і Япан до Америки, а звідси виїхав до Европи і стало замешкав в Швайцарії.

— **18 го с. м.** в Петербурзї відбув ся поєдинок російських ґенералів Смирнова і Фока, бувших командантів в Порт Артурі. Підчас процесу Стесля закинув Смирнов Фокови пару разів нездарність і брак відваги, що сего послїдного так обурило, що він визвав свого противника. При третій вимінї стрілів пав ґен. Смирнов смертельно ранений. —

— В місцевости Бют, Монтана (Butte, Mont.) робота в майнах розпочала ся 2-го марця. Всї майни еще не розпочали роботу, бо де-котрі еще реперують ся. В тім місяцю працює около 6000 робітників, а около 4000 робітників єсть без роботи, але єю мають дістати з початком Апріля. Як говорять, то около 15.000 робітників. Анґлїйска мова не є тут доконче потрібна. Борд у Анґлїків коштує 30 дол., у Словенців 27 д., а в кабінї, коли варить ся самому около 20 дол. місячно. Місячно заробляє ся до 105 дол. Як виглядає, то сеї весни буде тут роботи подостатком. В місцевости Монтана роботи є досить, хто тілько хоче робити. Пять миль від Бют Сити будує ся желїзна дорога, робота буде тревати около два роки, платня майнерам 4 доляри, а простим робітникам 2.75 дол. до 3 дол. Тут потрібно від разу 2000 робітників. Борд коштує 75 цнт. денно.

Данило Сенюх,
Box 1025, Butte, Mont.

ОГОЛОШЕНЄ.

Укр. Ґімн. Тов. „Гайдамаки" устроює відчит полученний з деклямаціями і сьпівами. В недїлю 5. апріля с. р. 1908 в Harmonium Hall, 46 Ave A. Вступ від особи 10 цнт. Початок о 7. год. вечером

-14 КОМІТЕТ...

ЗАМОВЛЯЙТЕ „СВОБОДУ"!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА „ПРОСЬВІТА" В НЮ ЙОРКУ!

Місячна вкладка для мущин 40 цнт., для женщин 30 цнт. Запомога в слабости $5.00 тижнево для мущин, а $4.00 для женщин. Товариство рішило основати щоденну читальню і біблїотеку. Мітинґи кождого вторка по 1. і 15. в місяцю. Дня 3. с. м. вибрано слїдуючий уряд: Толопко Конст. 188 East 2 Str., top floor, предсїдатель, Трач Мих. заст., Корчиньский Ник. секр., Новоловский Онуфр. заст., Дикий Прокіп касієр, Хомів Василь заст.

— Для вдовицї і сиріт по б. п. народнім мученику Марку Каганцеви зложили дальше:

Оголошено в числї 13-ім . . $87.93
Бр. ч. 217 в Соєдиненію 10.00
(поіменний спис на 6 ст.)
Ярослав Гундич 1.00
В Yonkers, N. Y. в часї панахиди 7.05
В Yonkers на хрестинах у Ів. Павчик 2.70
В Yonkers на хрестинах у Ів. Спяк 2.50
(Гроші зібрані в Йонкерс, Н. Й. в загальній сумі 12 дол. і 25 цнт. відіслано впрост на книжочку ч.4000 краєвого Союза кредит. у Львові)
В Montreal, Ont. Can.:
М. Ґонта 51
П. Перейма 51
Й. Сель 51
Ів. Петришин 52
(Сі гроші, разом $2.05 вислано впрост через ред. „Дїла" у Львові дня 21. III. 1908 р.)

Загальна сума $113.23

На руський еміґраційний дім.

Оголошено в числї 13-ім $281.75
Анд. Савка, New York, ... 2.00
Ант. Цурковський, New York 5.00
Тов. „Тисьмениця", New York, від. Р. Н. С. ч. 144 . . 25.00

Разом $313.75

СОЮЗ ПЛАТИТЬ ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ ЗА ЧЛЕНА!

Пройдисьвіт Хвальницкий.

(Дальше.)

4. Пригоди по Азії, Африці і у турецкого султана.

Коли я був еще в Турції в великих ласках у самого султана, вибрав він мене в дуже важнім і тайнім посольстві (котрого я і до тепер зрадити не сьмію), щоби я удав ся до Каїру в Єгипті. Ну, я пустив ся в далеку дорогу, маючи при собі і на свої розкази більше товариство з султаньских людий. По дорозі міг я моє товариство де-якими цінними набутками побільшити.

На кілька миль ледви від Константинополя стрічаєм худощавого чоловіка, що біг як навіжений та еще до обох ніг попривізуване оловяні кулі, котрі могли добре по пів сотнара важити.

Побачивши таке диво, закликав я єго та поспитав, куда так біжить тай на що тот тягар при ногах.

— Ей, — повідає бігун — я лиш пів години відправив ся в Відни із служби та хотів дістати ся до Константинополя; але коли бачу, що місто вже недалеко, так і нема що прискоряти ходу, бо еще завчасу там стану!

Тот бігун мені дуже подобав ся. Я взяв єго з собою і ми пустились дальше.

Так знов дальше здибуємо при дорозі чоловіка, котрий так скулив ся при межи мовби спав. Але не спав біда, а так прикладав ся до землі і нашурував уши, мовби хотів чути, що на другім краю землі люди говорять.

— А що там робиш, чоловіче? — запитав я.

— Та що робив би я? — каже. — Кучить ся мені та прислухуюсь, як трава росте...

— І чуєш? — питаю.

— А певно!

— То найми ся у мене! — кажу. — Хто знає, до чого ти мені еще придаш ся...

Пристав і сей до нас і ми пустились дальше.

Коли так ідемо, бачимо при дорозі чоловіка, похожого на стрільця, котрий примірює фузію все в воздух стріляє.

— Дай Боже щастє! — кажу до него. — До чого ти стріляєш, коли нічого не видко?

— Я лиш пробую мою нову фузію... А от там в Відни на вершку вежі сидів воробець і того я спрятав...

Хто знає який я стрілець сам і як мені в тоє лише грай, той не подивує ся, що я сему чоловікови не знати що був би дав, щоби єго лиш взяти з собою. Він пристав до нас і ми пустились дальше.

В дальшій нашій подорожи прийшли ми аж до гір Ливаньских. Дивлюсь, аж тут чоловік тягне воловід, котрим ліс опоясував.

— Гей, мой ти, а що ти робиш?

— Та що! Треба дерева, а я позабув дома сокиру та раджу собі як можу. При тих словах як шарне воловодом, так і ліс на яких чотири милі довкола мов-би яка тростина повалив ся! Ну, розуміє ся, я наймив такого силача і ми пустились в дальшу дорогу

Коли ми, так їдучи дальше, станули вже на єгипетскій земли, зірвав ся такий вихор, що ми були в ужаснім страху, щоби нас з кіньми возами всіх не понесло в воздух. По лівім боці нашої дороги стояло в ряді сім вітрових млинів, котрих крила так літали, мов-би скажені. Недалеко-же стояв собі як дуб плечистий хлопяга та затикав пальцем одну дірку в носі. Коли ми до него приближились, а він нам клопіт побачив, то обернув ся до нас і вічливо нас поздоровив. Нараз і вітрець не рушив ся всі млини станули.

— Чоловіче, що то такого? — закричав я до него здивований. Чи чорт в тобі сидить, чи ти сам ним єси?

— Даруйте, ваша милість, я тут лише трошка помагаю мому господареви мельнику. Щоби тих сім млинів до гори ногами не поперевертало, я приткав пальцем другу дірку в носі.

— Га, — погадав я собі — і сеся челядина придасть ся! Буде о чім людям оповідати, коли щасливо поверну до свого краю...

Взяв я і того вітрогона з собою і пустились ми дальше.

Прибувши до Каїро, я зділав все, як слідувало, відпустив своє первістне товариство, а полишив при собі лиш бігуна, стрільця, слухача, силача тай вітрогона, наняв лодку і пустились ми великою рікою Нільом, щоби так водою дістатись до Александрії. Добре нам плилось через два дни. Третого же дня (а треба знати, що Ніль дуже виливає!) на скорі вода так піднеслась, що ми на вкруги ні знаку землі не виділи. Наша лодка від вітру розбилась, а ми як раки учіпились галузя мигдалового дерева і так прожили та проживались через цілі три дни. Ба майже через місяць прийшлось би нам було так бідовати, єслиб вода Ніля знов так скоро не була опала, як була прибрала. В шести днях відтак ми прибули до Александрії, а відси дістались щасливо морем з поворотом до Константинополя.

Тут то в Константинополи я тепер стояв в більших ласках у султана, чим перше; я обідав і вечеряв все лиш враз з ним. А треба сказати, що у ніякого з земских царів не устроюють ся так пишні, так богаті обіди! Лиш то лихо, що після магомеданьского закона напої тут запрещені; тож і дають там до сита всякої всячини їсти, лиш пити не дають.

Та де нині на сьвіті не нарушують законів? Що не робить ся там явно, се робить ся тайно. Так робив там і султан, котрий, вставши від обіду, відходив в тайну комнату, де всегда мав свою бутельку доброго винця.

Раз по обіді призвав він і мене до себе.

— Хвальницкий! — сказав, винявши з шафки фляшину.— Я знаю, що ви християни-европейці розумієтесь на добрім вині. От тут маю таку бутельчину токайского вина... ви подібного не пили, як кажете!

Наляв так по келишку, ми штуркнулись, поздоровились і вихилили.

— Ну, що скажете, не превосходне?

— Вино добре, нема що казати! — відповів я. — Але позволите, Ваше Величество, замітити, що я колись в Відни у цісаря Кароля VI. пив таки еще лучше...

— Не перечу, пане Хвальницкий, але все таки скажу вам, що той Угор, від котрого я се вино набув, присягав ся, що лучшого токаря за ніякі гроші в сьвіті не дістане...

— Шутки, Ваше Величество! Токаєр токаєру не рівний! О заклад, що я за годину спроваджу вам з Відня з цісарской пивниці не такого еще токаєра!

— Ви жартуєте, Хвальницкий!

— Ваше Величество, я ручу, що так зроблю!

— Хвальницкий, я знаю вас лиш з доброї і поважної сторони і не можу допустити, щоби ви собі такі шутки позваляли... Га, не докажете ви до четвертої години своєї штуки, то злетить ваша голова як маківка від меча; а коли докажете, можете собі з моєї скарбниці стілько золота, серебра і перел взяти, скілько їх найсильніший хлоп з собою унести зможе. Такий наш заклад!

По таких условах велів я подати собі сейчас перо і чорнило та написав до цісаревої Марії Тереси на білеті...

— Ваше Величество унаслідили по своїм покійнім батьку і пивницю з винами. Прошу мому післанцеви видати одну бутельку найлуттого токаря, з котрого я так бувало нераз з вашим покійним отцем попивав, і то безуслівно, бо розходить ся о великий заклад, я же готов всегда до услуг... Покірний слуга Пройдисьвіт Хвальницкий.

Буда точно трета година, коли я передав той білет мому бігунови, щоби удав ся як-стій до Відня. Сам я лишив ся при султані і попивали ми дальше наше винце в двійку, поки стало.

Минуло чверть, минуло пів, минуло і три чверти на четверту годину, а о моїм бігуни ні слиху ні диху! Я став, правду сказавши, троха вже непокоїтись і вийшовши на двір, приказав мому слухачеви і стрільцеви явитись передімною.

Они прийшли оба і слухач положив ся на землю, щоби підслухати бігуна.

На нещастє підслухав він, що мій бігун далеко еще далеко і так собі солодко заснув, що ні рушить ся, а так неголяй храпить, що аж земля дуднить під ним.

Учувши тоє, мій стрілець виліз на найвисшу вежу та еще став на пальці.

— Спить біда он-он коло Білграду, — закричав — тай бутелька лежить при нім! А добрий холодок єму під розложистим дубом! Чекай, братчику, я тебе поскобочу!

Як вицілить градом куль в сам чубок дуба! Посипалось листє, жолудь і ціле галузє на спюха, так що зірвав ся як опарений та з бутелькою і власноручним білєтом від Марії Тереси як стій став еще на місци точно о 59 і пів мінути перед четвертою годиною.

То була радість, кажу вам, такої штуки доказати! Султан перепросив мене, що тим вином не можем оба поділитись, а тільки він єго для себе бере, знаючи, що я, як буду в Відни, буду міг таке саме пити, та призвав свого скарбника.

— Отворіть мому другови, пану Хвальницкому, — каже до него — мої скарбниці! Нехай собі возьме, що і кілько душа єго забажає і кілько лиш найбільший силач унести може.

Скарбник зложив низкий поклін аж до землі і я пійшов з ним до скарбниці. Прикликав я свого силача з єго славним воловодом, котрим він цілий ліс перевертав, і приказав єму в скарбници розгосподаруватись. Коли він так все своїм воловодом обвязав, то я і сам не знаю, що еще могло там де в скарбници султанови лишитись!

З такою добичею пійшов я просто над море, наняв найбільший корабель та в ноги, щоби чим скорше з тим спрятатись! Але чого я обовляв ся, се і сталось. Скарбник лишив всі скарбниці отвором, бож і не було що в них більше замикати, та побіг просто до султана, щоби єму здати рапорт, як все по єго приказу стало ся.

Султан опамятав ся, що зле зділав. Єму таки стало жаль за маєтками, що все стратив. Призвав сейчас адмірала, начальника всіх воєнних кораблів, і приказав єму, щоби сейчас пустив ся з цілою фльотою за мною в погоню, щоби мені опісля наочно доказати, що він такого закладу не мав на гадці.

Ледви відплив я які дві милі, дивлюсь, аж тут турецка фльота нас туй-туй доганяє! Ну, я ледви з одної пригоди прийшов трохи до себе, а тут і друга!

— Не бійтесь! — крикнув на тоє мій вітрогон.

І як собі стане на заді мого корабля так боком, як пустить з обох дірок носа добру порцію вітру в противні сторони, так загнав турецку фльоту як стій назад до пристани, звідки була виплила, а наш корабель за кілька годин опинив ся в Італії.

Спитаєте ся, що сталось з моїми скарбами! Що із всего того, коли се зберіг собі чоловік, що має добре серце?! В Італії страшне вам убожество; що крок, то жебрак, а що і поліція нездала, то повно там злодіїв і розбійників. Отже одну часть маєтку я роздав жебрущим дідам, другу забрала мені банда опришків, напавши мене на дорозі до Риму, і так, як каже пословиця, що легко прийшло, то легко і пійшло! Заклад мій, виграний з султаном, не загрів мене.

(Дальше буде).

Наша церков і її вороги в Америці.

Пише о. П. П-н.

(Дальше).

Що І. Христос поставив дійстно сьв. Петра видимою головою, намістником своєї видимої церкви на земли, се така незбита правда, що сей лише її не видить, хто зовсім засліплений або видіти її не хоче. „Ти еси Петр (скала) і на сему камени збудую церков свою і ворота пекольні не переможуть її. І дам я тобі ключі царства небесного; й що звяжеш на землї, буде звязане на небі, а що розвяжеш на землї, буде розвязане на небі“, — так говорить Христос до сьв. Петра (Єванг. Мат. XVI. 18. 19). А на иньшім місци евангелия читаемо такі слова Христові звернені до Петра: „Паси агнята мої.... Паси вівці мої“. (Йоан XXI. 15, 17) Чи зміст сих слів такий темний? Но, хоч висше наведені слова е вже самі собою досить ясві, щоб зовсім докладно зрозуміти їхне значіне, требаб розбирати їх основно, требаб збивати ріжні закиди проти них із сторони противників, требаб обговорити, як то сьв. Петро пас агнята (вірних) і вівці (душпастирів, епископів і т. д.), требаб наводити гадки зглядом сих слів з ворожого табору і т. д., а те все взялоб дуже много місця. Я скажу лиш тільки: Колиб Христос, говорячи особливо сї слова: „Ти еси Петр і на сему камени збудую церков свою“, був мав що иньше на мисли, а що иньше на устах, так, чи не значилоб се, що Христос хотів увести в блуд сьв. Петра або радше грати з ним якусь комедию тай виставив сьв. Петра порядно на сьміх, на кпини, так, як сї слова малиб тоді таке значіне, що ніби то Христос називае сьв. Петра скалою, но він скалою не е тай Христос сеї скали не потребує.... Чи не булаб се іронія? Чи міг Христос не знати, що говорить? Або чи міг би Христос, котрого слова е „словами вічного жита“, давати сьв. Петрови авторитет власть, але не мислити її дати? Нї, як Христос есть Богом, Правдою, так і не можна помислити, щоб він міг коли сам ошибнути ся, або кого другоге змилити.... І зовсім слушно замічае кард. Ґіббонс *), що відносити те слово „скала“ до кого иньшого, а не до Петра, значилоб тільки, що робити квестию, сумнївати ся над тим, чи Христос мав здоровий розум і знав правила граматики. Тоді доперва, коли поборники першенства, видимого главенства сьв. Петра доказують, що Христос ніколи не сказав сих слів: „Ти еси Петр...“ значить, що сьв. евангелист Матей виссав собі сї слова із свого пальця, або, як докажуть, що сї слова мають зовсім ясне і непохибне иньше застосоване, арґумент про першеньство примат сьв. Петра буде мусїв упасти — противники мати муть рацію. Но чи докажуть коли, се знов иньша квестія... Кортить мене тут ще й те сказати, що поважні протестантскі екзеґети — товмачі сьв. Письма розуміють висше згадані слова евангелиста Матея лиш так, що Христос дійстно надїлив сьв. Петра першенством; така прим. повага, як Шелінґ **) говорить так: „Сї слова (роз. „Ти еси Петр...“) рішають на віки про примат (першеньство) сьв. Петра між апостолами: треба було цїлого засліплення партийного духа, щоб доказову тих слів оспорювати або підкладати тим словам иньший, а не сей змисл“, а Маер ***) виражаеть ся так: „Без сумніву признаеть ся тут Петрови першенство між апостолами... Сей примат треба безпартійно приняти“ та й хоч звичайно із становища протестанта додає він слова: „одначе без римских консеквенций“, проте його висказ не тратить на сїм своєї сили.

Та йдім ще трохи далї. Сей привілей першенства, вивисшеня сьв. Петра у видимій церкві Христовій на земли, не міг бути личним, лише до особи сьв. Петра привязаним, значить таким, що із смертію сьв. Петра мав скінчитись. Як дім мусить мати все свою підвалину - фундамент, як як довго стоїть, а стадо мусить мати свого пастиря, як довго те стадо е, а держава мусить мати свою голову, доки вона істнує, так і видима церков Христа, яка чейже не мала вмерти вже із смертію сьв. Петра, але навпаки, яка має стояти до кінця сьвіта, до кінця часу, мусить мати все свій фундамент, свого пастиря, свою видиму голову. І коли церков Христова потребувала видимої голови вже в перших своїх початках, коли вона була ще молоденька, так много-много більше потреба її було мати голову, осередну точку, що через неї мала заховатись однообразність Христової науки, і в пізнійшихъ віках, коли церков зростала на могуче і велике дерево, що мало розпостерти свої галузи на всї кінці землї... Тому то всї ті офіціяльні, так сказатиб, привілеї, якими надїлив сьв. Петра Христос, мусїли по смерти сьв. Петра переходити в спадщині на його наслідників і то з рода в род. І таким наслідником сьв. Петра в уряді главенства у видимій Христовій церкві на земли е римский Папа, зовсім так само, як прим. наслідником Юрія Вашінґтона в уряді президента З'единених Держав півн. Америки е днесь бодрий і славний президент Рузвельт. Сьв. Петро оснував в Римі Христову Церков, був у ній епископом і там умер —се говорить істория і днесь мало хто в те сумніваеть ся. І римскі Папи вважались законними наслідниками сьв. Петра цїлі довгі столїтя, вони виконували свою верховну власть, вони скликували вселеньскі собори, вони були останною інстанцією в справах віри, вони рішали всякі спірні квестиї, вони були все найвисшими вождами у великій армії Христовій на земли. Тай сї по найбільше бунтовались проти Папів, котрим було тяжке ярмо евангельске. Такий Фотій, головний провідник грецкої схизми в IX. ст. по Хр., був послушним сином Папів, доки Папа Николай I-ий не затвердив його на достоїньство цареградского патріярха, на котре він дістав ся самозванно; Лютер, основатель і подвижник претестантизма в Німеччині у XVI. стол. по Хр. був як найбільше льояльним Папі доти, доки Лев X ий не осудив його науки; анґлійский король, Генрик VIII-ий, основатель анґлійскої протестантскої церкви, боронив завзято верховництва Папів доти, доки Климентій VII-ий не осудив його чужоложства... ****)

Та як би там впрочім і не було, кождий не упереджений бачить, що в протягу 19-сто літ являлись на овиді історії і щезали ріжні народи, підносились і провалювались престоли потентатів, крушились копія і пера могутних силою і розумом, ударяли і бились сили сьвітові, змінялись і родили ся нові напрями струї людскої думки,

*) Порівнай „The Faith of Our Fathers“ стор. 123. Видане John Murphy Comp. 1902.

**) „Philosophie der Offenbarung“ стор. 301.

***) Meyer, „Kritisch. exeg Commentar“.

****) Порівнай James Card. Gibbons, „The Faith of Our Fathers“ стор. 143.

а Преотол, скала Петрова стоїть, як стояла, все та сама, все однаково сильна, все молода і не знищима. І стоїть вона не байжоними багнетами, ані не людскою мудростію, ані не своєю досконал ю орґанізацією, але стоїть, бо се палець Божий.

Ось так представляєть ся сей пункт зглядом главенства в церкві Христовій і нашого, католицкого стано вища. Сей мій нарис коротесенький, немов в лушпину волоского оріха зібраний, та й тому він і недоладний, або може для нашого читача не вовсїм зрозумілий.

(Дальше буде).

Всїм чес. Братствам принадлежачим до „Соєдиненія“ під розвагу.

Послїдними часами поміщала „Свобода“ в кождім числї по кілька протестів проти „Ам. Р. Вістника“, а то з причини нападів на нашого Руского Епископа Преосьвященного С. С. Ортиньского. Много Братств приналежачих до „Соєдиненія“ заявило, щоби їм ґазети „Ам. Р. Вістник“ не висилати, бо за ню платити не будуть, а то так довго поки „Ам. Рус. Вістник“ буде поміщати такі дописи, котрі зневажують нашого Епископа, наше духовеньство і наш Руский нарід.

Перечитавши всї ті заяви і протести помислив-ем собі, що аж тепер буде конець всїм тим плюгавим дописям, що аж від тепер „Ам. Р. Вістник“ перестане писати всї ті клевети, ненависти, підбурюваня і т. и. а буде поступати згідно з §. 5. статутів „Соєдиненія“. Але на жаль завів ся і то дуже.

Видко, що пани від „Вістника“ не суть „страшкові сини“. щоби чого небудь настрашитись Прецінь то самі мудрі „голови“, що їх може обходити, що якесьтам Братство запротестувало проти „Ам. Р. Вістника“. Піп „Радикал-Вкраїнець“ підмовив їх, тай запротестували. А по друге: Знають они і се, що наш Русин покричить трошки (розуміє ся, що по пейдї при барі) відтак на успокоєнє розбурених нервів випє кілька „скунерів“ і на тим конець. Тому то ті пани від „Вістника“ не злякали ся тих „паперових“ та „пискових“ заяв та протестів і дальше бабрають „Вістник“, як то кажуть: „від дошки до дошки“, своїми плюгавствами. А що-ж Братства (ті, котрі вже протестували) кажуть на се? Скаже з нас не один, що тримають ся попередних ухвал „Вістника“ не приймають а також і не платять за него. Я, знов кажу, що так зле не єсть. А єсли не вірите менї, то заклену ся хотьби самими пп. Жатковичем і Угрином (чейже вже повірите?) а єсли і то не поможе, то подам Вам до ласкавої відомости, один правдивий „факт“... От послухайте!

Член Братства ч. N. N. в „Соєдиненію“ (до котрого має честь належати і моя „persona“, ухвалили одноголосно, щоби „Ам. Р. Вістник“ не приймати і не платити за него так довго, поки сей „не поправить ся“. Нароблено крику та галасу, як той каже: „повну пачку“; повідомлено Гол Уряд „Соєдиненія“, Ред. „Вістника“, як також відослано сей протест до Ред. „Свободи“ з прошенєм о поміщенє єго в найблизшім ч. „Свободи“ а для більшого „waloru“ вибито на нїм аж дві братскі печатки. І правда. Хвальна Редакція „Свободи“ сповнила просьбу Братства і в своїм часї подала сей протест до загальної відомости.

Інакше поступили собі „Соєдиненіє“ і Ред. „Вістника“. Ті „не бачать і не знають, оглухли: не чують!“ — навіть не були ласкаві хотьби одним словом відозвати ся на се. Але про розмет і належитість за „Вістник“ они не забули. А думав би хто, що наше Братство (взглядно єго уряд) не відослало належитість за „Вістник“. Відослало! Мимо того, що богато членів протестувало проти сего, однак урядники бояли ся сперти „пейду“ за „Вістник“ а то для того, щоб часом Мґ. Жаткович не виключив їх з „Соєдиненія“, а також хотять „з незахляпаними“ очима бути на конвенції (яка має відбути ся в короткім часї). О боягузи, боягузи! Аж тепер будуть сьміяти ся з вас пп. Жатковичі, Угрини і Пачути. Таж се водиця на їх млин.

Чи Ви не знаєте, за що можна члена виключити з „Соєдиненія“ а за що нї? Єсли не знаєте, то подивіть ся до статутів „Соєдиненія“ з дня 1. Августа 1906, ст. 46. §. 67, а тогди переконаєте ся, кого треба і належить ся викинути з „Соєдиненія“, чи тих, котрі хотять боронити свій нарід, свою віру, свій обряд, свою найвизшу власть церковну, чи тих драбів, котрі від довшого часу чернять всїх і вся? Подивіть ся також і на сторону 26-ту §. 46. Там довідаєте ся, як має поступати Мґ. редактор, що єму вільно а від чого „засї“. А чи виконує він то, що там пописано? Де суть календарі? Длячого „Вістник“ завсїгди спізняє ся по два і три тижні? Тож єсли редактор не боїть ся параґрафів і робить так, як єму хоче ся, то нам вільно упімнути ся, щоби поступав, як статути кажуть, а єсли він того не слухає, то нам треба запротестувати не лиш „губою“ і на „папері“, але також і дїлами т. є. вільно нам належитість за „Вістник“ не заплатити. А єсли ми будемо кричали і під небеса, а за „Вістник“ будемо платити, то сей наш крик панове від „Вістника“ не будуть чули, лише скажуть жидівским прислівєм: „Лай не лай, але гроші дай“.

Не пишу я сю допись для того, щоби зневажити наше Братство за сей нерозумний поступок, котрий оно зробило, але пишу на те, щоби другі чес. Братства, котрі також запротестували проти „Вістника“, не пішли слїдами нашого Братства, але показали, що они не суть „шкаралупники“, що они то, що раз ухвалили, то і додержать; що они доти не дадуть спокою „Ам. Рус. Віст.“ і єго „Бранжи“, поки сї не опамятають ся і не перестануть чернити нашого Епископа, наше духовеньство і наш нарід.

Дальше відношу ся також і до тих Братств, котрі єще не запротестували проти „Ам. Рус. Вістника“ а будуть протестувати, най добре подумають над тим, а єслиб малося в їх братстві то стати, що стало ся у нашім, то в такім разї нехай не наражають Редакцію „Свободи“ нанепотрібні видатки.

Олйахим,
член „Соєдиненія“.

Заяви і Протести.

I.

ПРОТЕСТ ҐР. КАТ. ПАРОХІЇ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. О. НИКОЛА В FORD CITY, PA.

Мітинґ парохіяльний, скликаний на день 22-ого марта 1908 на внесенє о. М. Даниловича ухвалив одноголосно таке:

1. Ми, парохіяни, приналежачі до церкви сьв. О. Николая, записуєм свою церкву на Преос. С. С. Ортиньского і тим самим стаєм вірними синами греко-католицкої церкви.

2. Ми, парохіяни, з болем серця мусим запротестувати проти нечесної роботи дописувателїв „Американьского Руского Вістника“, котрі безчестять Голову нашої Церкви а тим самим відбирають добрим людям довірє до Епископа.

Називаєте скриті дописувателї нашого Епископа Украінцем і страшите тим словом нарід, якби чортом.

Ми, парохіяни, знаєм, що Епископ наш походить з Галичини і він тому не виноват, що родив ся і виріс в Галичині. Най би був Епископ і з Угорщини а навіть з України, коби був добрим Русином, нам тоє нич не шкодить.

3. Висказуєм погорду для тих сьвященників, котрі не підписали протесту проти булї „Ea semper“, бо тим самим они приняли булю на некористь нашого народу. Однак нарід прозрів. а єсли де нї, то є в Бозї надія, що прозріє та не схоче слухати таких пастирів, котрі убирають ся в овечу шкіру хотяй є вовками.

Кінчимо своє письмо словами: Народе руский, не дай ся довше баламутити а треба всїм признати Епископа С. С. Ортиньского за голову, єсли хочем бути греко-католиками.

Без голови наша Церков в Америцї не дïжде ся ладу і добра.

Дано в Ford City, Pa.

Куратори:
Михайло Крупяник,
Михайло Ясем,
Стефан Гнатів,
Михайло Бек,
Никола Володинович,
Йосиф Теплий,
Максим Петроньчак,
Петро Тимчик,
Яцко Михалишин,
Михайло Варада,
Семан Преслопский.

(Печать.)

II.

ЗАЯВА РУСКОЇ, ГРЕКО-КАТ. ...ПАРОХІЇ В TROY, N. Y. ..

В недїлю, дня 8. марця 1908 р. відбув ся надзвичайний мітинґ парохіяльний, на котрім явили ся всї чесні парохіяни і люди з горячим серцем, повним патріотизму.

По представленю і обговореню всїх справ, які так заворушили в послїдних часах нарід руский в Америцї, всї зібрані як один згодили ся на слїдуючі резолюції:

1) Ми зібрані на мітинґу в Troy протестуємо против кривдячої наш греко-кат. обряд „буллї“ з Риму.

2) Так само протестуємо против всїх тих, що накидують ся самі бути провідниками нашої Руси американьской — а не доросли до сего, через що стали ся тілько причиною баламути і непорозуміня між народом.

3) Кличемо „ганьба“ і нечесть тим часописам, які накидують ся несправедливо і нечестно на нашого гр.-кат. першого руского Епископа, Єго чернять і повагу Єму уймають — так потрафлять робити лиш здрадники народної справи.

4) Висказуємо явно погорду сим сьвященникам, які неприлучили ся до загалу і не підписали протесту против буллї, (імена гляди Свобода ч. 8) через що зломили солїдарність і оказали ся здрадниками нашого обряду і народа.

5) В кінци висказуємо найвисше признанє нашому Владицї, Преосьвященному С. Сотеру Ортиньскому за всю Єго дотеперішну дїяльність, заразом запевняєм о нашій синівскій любови і преданности і віддаєм нашу Церков і парохію під Єго умілий заряд і Єго Владичу опіку.

В імени цїлої парохії
Комітет:
Тома Пиндус, пред.,
Петро Покіда, з. пр.,
Василь Цимбала, кас.,
Дмитро Филь, зас. кс.,
Йосиф Панц, секр.,
Микола Ониськів, з. сек

(Печать.)

III.

Trenton, N. J.

Від самого початку, коли наш Епископ прибув до Америки, накинув ся на него Ам. Рус. Вістник, що він не має ніякого права, щоби єму не записувати церков і т. д.

Ми однак знаємо, що Епископ не хоче і не потребує нї наших церков, нї наших маєтків, а лиш для переведеня орґанізації, для заведеня ладу мусить бути в кождій гр. кат. парохії першим тростісом. Рівнож на закиди Ам. Р. Вістника ми відказуємо, що наш Епископ має над нами таке саме право, як приміром кождий латиньский епископ над своїми вірниками. Се, що жадає Вістник, аби Епископ показав єму, які він має права, є впрост сьмішне — безличне жаданє. Чейже епископ не піде до кождого сальоніста, не стане єму кланяти ся та просити о підмогу і покровительство!... Ми знаємо се дуже добре, що наш Епископ є „титулярний“ — але лишень для таких, що стоять під безпосередною властию айриских біскупів. то є, чиї церкви суть записані на айришів. Для нас усїх, що записалисьмо або запишемо свої церкви, є Епископ С. С. Ортиньский епископом дієцезальним, і яко такий має повні права і повну власть.

Після висловів А. Р. Вістника виходилоб, що коли усї церкви перепише ся на Епископа, то Він то усе гарненько спакує до одного міха і втіче з цїлим крамом до старого краю!... Ми з а ємо, що Епископ сего не може зробити, хотяйби навіть і хотів, позаяк Він нїколи не хоче бути властителем церквей, а лиш в кождій церкві першим тростісом. А яко такий, Він без згоди других тростісів не може нїчого церкві нї зробити, нї єї продати, нї на ню довгу затягнути. І хто се пише? Одинокий Жаткович, Угрин та пару попів і то в такий спосіб, що не знати, чи се люди з здоровим розумом чи такої звичайненькі собі блазни!... Вони-б певно хотїли, щоб усї церкви на них записати!... От так то виглядають проводирі нашого народа: редактор Встника, Гол председа Соєдиненія і пару панів превелебних!... Встид і ганьба!...

Що тикає ся тих „Вікраінцовъ“, якими Мґ. Жаткович так страхає сьвіт і які мають бути чимсь найгіршим, то ми заявляємо, що коли „вікраінци“ є щось такого злого, то нема гіршого „вікраинца“ як є ним сам Жаткович, який удає Русина, а в души, в серци і з переконаня є чистої крови Мадяр. Ми тут не знаємо ніяких партій: ми на земли американьскій єсьмо усї Русинами і гр. католиками.

Дальше, що тичить ся тої буллї, якою так воює Ам. Р. Вістник, то ми знаємо, що она нам нїчого не зробить. Она є для тих, що стоять під айришами. Наш Епископ їдучи з старого краю до Америки про буллю нїчого не знав — а і так вона для нас не страшна, бо она для усїх, що стоять під безпосередною властию руского гр. кат. Владики нїчо не може вдїяти. Она — як уже було сказано — видана лишень для тих гр. катол. що стоять під безпосередною властию айришских біскупів.

І тому звертаємо ся до усїх тих що читають Ам. Рус. Вістник з зазивом: Братя! Пробудїть ся Ми дістали тепер свого щирого, руского, гр. катол. епископа і єму лишім старанє ся про церковні справи. Він, колиб нам хотїли яку кривду зробити, упімне ся о нас. Коли будемо слухати усяких буритeлів, то не дїйдемо нїколи до порядку! Тому до дїла, бо з нами Бог!

Церковна Рада:
Іван Кушнірек,
Мих. Немчік,
Стеф. Врабелї,
Гео. Зупко,
Гео. Бачік,
Мик. Ґеремшак.
Ґео. Слобода пр. церк. спол.
Ів. Карафа секр. цер. сполку
Юр. Борщ кас. церк. сполку

На ум, не на глум.

Чи того твоє око лукаве, що я добрий?
Єв. Мат. XX. 15.

Цареславні шкатильгаючи на замогоричених патерицях зісунулись так низенько, що в своїм засліпленю зважуть ся писать про „сьв. православє“ та за „правдолюбиву Свободу“ такі трикляті, гидкі та скверні речі, які тільки у царославнім навчаню подиблеш; та колиб тобі хоч по правдї, а то справжня напасть на простому шляху.

Усї знають не від сьогоднї за цї безглузді арґументи батюшків про істинность шизми, як: бородатість, невірство в папу, твердість, давність і т. п. нісенїтниці, тому і „Свобода“ наводячи вірно цї перли царославного місіонерства, зауважила слушно, що такі немудрі доводи батюшків пригожі скорійш євреям, бо дужче промовляють в хосен жидівства, як царославія.

З сїєї причини розсердились батюшки на „Свободу“, і нуже брехать (Свѣтъ ч. 8.), що буцїм вона намагаєть ся доводити давність царославя. Пожалуйте батюшки! не винуйте „Свободу“ за виклепані вами такі мудрощі. Нї „Свобода“, нї хто з єї осьвічених читачів не зважить ся твердити, що єствованє царославя сягає давніх времен а вже найменїй времен сьв. кн. Володимира; аже-ж кожен зна. що царославє не давненьке а зовсїм нова собі віра, так що Унія цїлими сотнями лїт давнїйша від цареславія; об сїм і самі батюшки безпремінно хорошо знають а все таки темнїйших крестян морочать-циганять, що за їхню віру з давних давен козаки бились а рускі дїди свою кров проливали*) Отак, та гдеж це у лиха і можливе, щоб православні козаки та воювали з бісурменами за царославну віру, якої тодї й на сьвітї не було, або рекши по русскому „кая тогда даже не окотіваше“. За царославє не то нїякі козаки давні не бились з Турками анї з Ляхами, але і жаден Русин по своїй волї нїгде нїколи за царославє не боров ся, хиба теперки яке ледащо, або нововпечений безумний відступник або ізмінник, як отцей „кочіш“, що то надувшись як кулик на вітер, підрядивсь ратувати лайкою кронштадського ворожбита.

Греко-католицькі православні сьвященики є на стільки благородні, що в справи царославньої віри самі не втручались анї істинно-царославних не напастували; наколи-ж царославні по слїдам казочного осла „иміютъ полное право ихъ зачепати“ тодї мабуть і вони не уважаючи себе за уже умираючого льва. анї царославних за осла, не дадуть з себе знущати ся, а знатимуть дати відчепне. Ви їм камінння, вони вам хлїб; ви пориваєтесь побивати Унїятів лише брехнею та усїм крутарством, — Унїятиж здіймати муть полуду з очий ваших та просьвічувати вас правдою і істинною Христовою.

Зараз зауважую, що й досї лише Унїяти мають повне право зватись: православні греко-католики, — не зрікати-ж ся їм самих себе. Батюшкам личить покористуватись лиш назвами: царославний, кривославний, синодальник іли схизматик.

Щож впять касаєть ся капостних титулятур і номенклятур, якими — не вгаваючи — так чепурно вбіраєте гр. кат. Владику, то теж вже время схаменутись і з'упинитись, а то встигнуть помаленьку і „Унїяти“ точно по аналоґії в такій самій мірі або і пригорчити, щоб сл... імення вашого Плят... чити, а за це він ва... бі не скаже.

Пра...

*) Церков царосл... ся доперва від царя ... кого (XVIII вік) — ... славні козаки узнав... ву цареградського ... якого знова сі, що ... до унії в XVI. столі... на папу. Тому то ар... рішних цареславних ... ру воювали козаки ... підставний — козак... за православє — бо ... росийського царесла... зовсім не було на сь... стнує всего навсего ... Прим. Ред.

Відкрите п... до п. Глад...

В першій половині ... та сего року заявив я ... ґентови, вербуючому ... плейзї предплатників ... ступ“, що з таким ... нїхто здоровомислячи... троха себе шануючи... двайцятім столїтю не... і застеріг я собі, що... ваших мудростий не... Тимчасом 24. марта ... Гладику як би на пе... дивій вільній воли ... горожанина присила... три числа своєї базгр... дорогою прошу вас ч... Гладик, щобисьте пер... кидувати ся менї зі ... званим несправедлив... пом“ (він повинен зва... ступом) та ішли на ... дурити. Почтою пере... до власного ужитку ... сла, бо для мене за гр...

McAdoo, Pa. 25. мар...
К. Посту...

Заява...

Понеже сотки ли... ходить до нашої ад... циї „Свободи“ і ... фірми банкової Ru... & Exch. Co. — з ... информаціями — дл... слідуючe тілько то ... повімо, хто залучит ... почтову на відпові...

Від Адміністра... „Свободи“ і банков... R. Publishin... and Exchange ... 184 Hudson Str.,...

П[...]BODA
[...]ERTY)
[...]nian Weekly
[...]ry Thursday at
[...] New York, N. Y.
[...]shed by
[...]g & Exchange Co
[...]owskyj, editor.
[...] dollars a year.
[...]shed 1893.
[...]rates furnished on
[...]second-class matter
[...] 1906 at the post
[...] York, N. Y. under
[...]ngress of March 3.
[...]обода"
[...] руского народа в
[...]ан „Р. Н. Союза",
[...]тиждня в Четвер і
[...]оштує:
[...] 12 місяців...$2.00
[...] на 12 місяців $2.00
[...] 6 місяців.....$1.00
[...] ґазету треба все-
[...]ба посилати в ре-
[...]листі, або через
[...] або почтовий мо-
[...]ні ордер). Money
[...]рточку, котру діста-
[...]тара або агента на
[...]офисі, пішліть нам,
[...]и не годні гроший
[...]—VOBODA"
[...]St., New York, N. Y.
[...]он 7074 Spring.
[...]щоби єго адрес змі-
[...] подати нам, крім
[...]ж свій старий адрес.

Коли[...] вибрав [...] до тепер [...] я пустив [...] ще товар[...]ство де-я[...] На [...] вого чол[...] вав олов[...] Поб[...] біжить т[...] — [...] би та хо[...] сто вже [...] там стан[...] Той [...] стились [...] Так [...] скулив [...] ся до зе[...] землі лк[...] — [...] — [...] юсь, як [...] — [...] — [...] еще при[...] Пр[...] Ко[...] стрільц[...] — [...] коли ні [...] — [...] ку веж[...] Х[...] подиву[...] єго ли[...] В[...] Дивлю[...] — [...] собі я[...] яких [...] розумі[...] К[...] зірвав [...] кіньм[...] дорог[...] мов-б[...] та за[...] лись, [...] поздо[...] Чи чо[...]

Їх не позназша
АБО
тих, що стають Ів. Наумовича.

госпо[...]ть люди, що суд буде, попе[...]у не буде — о чім [...]на того суд упаде, Будити буде....

[...]ва прийшли мені перві[...] по прочитаню слух[...] крикливих про[...]кою [...]ґанах православ[...]бре [...]що [...]шків „Свѣтъ" і вкру", де то рожден[...]а ми[...]арожденний, хре[...]та п[...]нехрещений, мер[...]шло [...]в чреві сущий" не б[...]й нарибок бере ли д[...] нашого еписко[...]до [...] висказ в посла[...]суд[...]годи буллї про ба[...]ителя галицкої шні [...]Ів. Наумовича.

кон[...]у ся тут розбара[...]Істи [...] вартости мораль[...] там[...]ріотичної роботи [...]встея", не гадаю ста[...]бу[...]ім в оборонї епи[...]бо се е і зовсім — але хочу при зна[...]ді поставити один тут [...]о пов. редакторів як [...] Сьвіта, Поступа et хи[...]nti. чи они справ[...]ъ докладно гадки [...] того, за яким так те[...]зпинають ся.

ро[...]и по усій їх до[...]то[...]лій роботі, судячи то[...]исаніях" я гадаю, відповідь можлива за[...]а: ні!.. Вони сего, не[...] так розпинають [...]о „ідейну спадщи[...]слідили або зовсім [...]оть. або знають [...]же поверховно, або

вкіяци знаючи правдиво по російськи переводять цензуру єго гадок, викидаючи се, що їм не на руку, що вирост противорічить їх інстинктам, а тим самим уважають своїх прихильників за стадо баранів, яким не можна подати річи такою, якою вона є, бо тоді-б они пізнали, що не усе є таке, яким хочуть мати і яке є на руку ґаспадінам редакторам.

Сї ґаспадінове поступають зовсїм як ся чортяка про якого кажеть ся: добре чорту в дутку грати, сидя в очереті: одну зломить — другу виріже, аби лиш гиндель ішов.

Після виводів кацапських теперішних ґазет виходилоб, що Наумович, се синовїм, се воплочене ідей, змагань і думок кацапських, се батько кацапства, єго найбільший ґевій і подвижник.

Приглявьмо ся, чи воно так дійсно.

Я з гори зазначую, що уживати-му лишень слів самого Наумовича — а витягнути з того усякі дальші консеквенції полишаю читачови.

Ось послухайте.

Наумович в перших числах „Науки" пише „бувъ" а не як ви „былъ", а мова єго „Науки" є наскрізь народня, та зовсїм не схожа до вашої тарабарщини. З сего видко, що тоді він сам еще не вірив, щоби Русини були „адін народ" з Москалями, не думав о „литературномъ русскомъ языкѣ" як ви.

В „Науці" з 1877 р. стор. 269 стоїть таке: „Школы народный съ чужимъ языкомъ преподавательнымъ или который служать тôлько зреною наукъ чужихъ языкôвъ, родять тôлько неохоту до школи.

А тимчасом кацапи, що горлають про „адін язик", що домагають ся в галицьких школах заведеня російської мови, чи не поступають вирост противно до „наставленій" свого духового батька?... Ціль такої роботи зовсїм ясна: чужа мова „родить тôлько неохоту до школи", отже хлоп по заведеню в школі російської мови, не розуміючи еї стратить зовсїм охоту до науки, полишить ся дальше темний, і не дізнає ся нїколи „чия правда, чия кривда і чиї ми діти"... А о се прецінь лише ходить москвофілам.

В р. 1873, в II. части „Науки" пише Наумович: „Коли же настали для насъ не найлучшії часы, запановало у насъ равнодушіе и многи зъ нашихъ прійшли до такого мнінія, що власными нашими силами намъ не буде можна побороти такихъ противностей и опустили руки, и спускали ся на помôчь старшихъ богатѣйшихъ братей (Москалів).... Най собѣ учені для ученыхъ пишуть хорошо образованымъ языкомъ, мы маемъ воздвигнути нашихъ людей изъ темноты и нужды — просвѣтити простонародными ґазетами и книжочками"..

І ви, що величаєте ся, що Наумович був вашим духовим батьком, що ви зробили із його гадками, його заповітом? Невже-ж на стільки будете мати безличности, брехати людям в живі очи, що ся ваша какоґрафія і тарабарщина, се є „язык просто народный"?.. Можливо, що такий язик, який уживає ся в ваших часописах чув деякий теперішний редактор від пяниць, підчас своїх язикових студиїв при митю слюючачок по сальонах (порівнай ч. 1 „Поступа" з 1907 р.) однак я можу єго запевнити, що ті люди зовсім певно мусїли бути уже „мйортвецки пяні" бо щоб тверезий чоловік послугував ся такою мовою, якою приміром писаний „Поступъ" або „Вѣстникъ", то в се певно навіть і сам Гладик ні Жаткович не вірять....

Але певно найцікавійша для ґаспадінів статя Наумовича під заголовком „Миръ Вамъ брата" поміщена в II. р. 1873, стор. 255. У сїй статї Наумович обговорюючи видання тов. Просьвіти пише: „Не можемъ не признати тов Просьвіта великихъ заслугъ. Книжочки нею выданый отличаются хорошими, основно оброблеными статьями прекраснимъ языкомъ. (А що сей „прекрасный языкъ" ні раз не подібний до язичія „Правди", „Поступа", „Вістника" і т. д. то про се знають „здѣсь" усі редактори тих часописий).

Не можемъ похвалити тихъ, котрі зъ ненависти до фонетики уже для того самого, що книжочки тіи выходять зъ „Просвіта" откидають ихъ, и не купують и не розпространяють помежи народомъ.

Єсть то также фанатизмъ.

А по правдѣ не маемъ мы коли сварити ся за буквы и слова, бо у насъ есть Hannibal ante portas... (Тут говорить ся дальше про викуп землї жидами) „Нема коли сварити ся за буквы, но писати всѣма силами до понятія и серця народа. Чи съ „ъ" чи безъ „ъ" не много значить"....

Щож на се ви, Жатковичі, Немоловскі, Гладики, Борухи, Обушкевичі і компанія?.... Таж се після ваших понятій крайна ересь. Ваш увесь патріотизм без „ъ" не варта і нюха табаки. Таж етимольоґія і все стухле, ретроґрадне у вас нерозривно вяже ся з понятєм русскости. Після вашої гадки без „ъ", „ы", „ѣ" (і з коромеслом) „о", „и" з дашком (щоб часом, Боже борони не промокло) пропала Русь на віки...

Усі кацапскі ідеали містять лишень в буквах, букви се їх ціль, се їх сьвятощі, се їх оружіє і сїть на яку ловлять темний народ.

І чи знов не виходить на одно: своя своїх не познаша?....

Ідеї „духового батька" кацапщини, як видите, так подібні до ідей его дітей як небо до землї.

І тому я, кінчачи скажу під адресою усїх тих що беруть ся ставати в оборонї Наумовича: Пізнайте передше гадки і письма Наумовича але щиро і без фарисейства, а тоді певно не станете більше підписувати ся під такою саламахою, яку шумно титулуючи „Протест" друкують Поступи і Правди. Пізнайте передше свого предтечу а тоді і ви зміните свої погляди. А поки що, на встид і ганьбу для вас, кождий вам повість: „Своя своїх не познашь!"...

Харлампій Черепаха.

Собаки брешуть, знак, що їдемо!

Кнутославві, чи як їх ту називають цареславві наші сусїди піднесли в послїдних часах у своїх часописях розпучливий крик. Цареславний „Свѣтъ" від початку до кінця переповнює кожде своє число телячим восторгом з причини посїщеня батюшкою Пиятоном цареславних розсадників (цареславних церквей) склеєних на силу з ріжних безвартісних відпадків гр. кат. церкви, та тїшить ся, мало зо скіри не вискочить, ріжними Баландюками, батюшками, попушками, ба! навіть матушками хрестянками — мовляв — уміють приняти гідно дотепного гостя, сьвятителя Плятона. то одні мудрою, другі горячою, инші патристично кнуто-славною промовою, а дехто, от як матушки-попушки, обильною трапезою, та хлїбом солею! Та то есть одна сторона медалю, чи там кнуто-славного орґану „Свѣта", котра нас цїлком не обходить і над нею не хочу довше анї застановляти ся, анї еї доторкатись; най бавять ся старі дїти, лише коби ся не побили. — Менї ходить о вияснене: чого собаки брешуть, та займу ся трохи обширнїйше другою частею „Свѣта", в котрій читає ся простацкі, чисто азиятицкі лайки, питомі в культурній Европі а і Америцї лише Великороссам, без котрих то виразів не мож собі уявити „истинно русскаво челавека", Дописователі „Свѣта", по найбільший части дївці, четцї, псаломщики, та всяка збиранина грамотних хрестиян розбитків поставлена нужди ради в ереї, відвдачуючи ся за ласкавійше видвигнене їх до „сану-попушка батюшка, кинули ся мов британи на гр.-католиків та гавкають аж запінили ся; а що не розпоряджають достаточним знанем — науками, лапають ся, мов пяний плота за московску лайку. Але попри свої простацкі лайки, вони послугують ся ще і другим способом і так: вириваваюють цїлі иступи з дописей поміщуваних у „хахляцкій Свободї", тратячі своє значіне через вирване їх з цїлости, та бють ними клятих униятів на смерть. От примір: в числї 9 „Свѣта", з 8 Марта 1908 року в дописи „Слово правди" находить якийсь криптовїм „Не свіцкий" уступи з моеї дописи в Свободї ч. 10. та накручуючи їх на свій лад, хоче показати, що у нас, гр. кат. такой дуже зле бо сьвященники поховали ся в тяжкій хвили горячої нашої борби на чотири фронти у мишачі діри! Чому то батюшка Не світский не навів цїлої моеї дописи?! чому вдоволяє себе, та своїх читачів, в більшій части не грамотних, виривками?! Річ природна як би Не-свіцкий навів був цїлу допись були би го святець Платон другий раз викропили, але тим разом уже другим кінцем кропила!! і з Не-свіцкого ставби ся по неволи світский!! Мій поклик був звернений против тих наших гр. кат. батюшків, котрих душу обвіяв кнуто славний дух!! Розумієте Не світский батюшко?! Тих отців завізвав приказом: або ступайте за п. Наумовичем, або скиньте зі себе кнуто-славну душу покажіть ся ким есьте! бо видите Не світский батюшко, у нас взяв ся, бачте батюшко, такий радикальний звичай (і від того назвали нас наші доморослі кнуто-славні радикалами)! що всякі вовки на нашім політично релїґійнім народнім орґанїзмі безпощадно відтинаем, бо хочем мати свій сад чистий і без вовків, сухих та гнилих штурпаків так само, як то робить мудрий садівник зі своїми щепами: хоре дерево не принесе анї плодів, анї душі не розвеселить! Цїлком иншої тактики тримає ся Ваша церковна ієрархія ну! і Ви Не світскі мусите nollens vollens так сказати: Наш сад більший то правда, але чого там у нїм не найде ся! Який то там страшний „міш маш" conglomerat!! Як сорокато виглядає! От возьмім під увагу той набуток Вашої церкви, який відпав з нашого саду, пригляньте ся їм близше, що то за карлючки, хамраві штовбурі, гнилі колоди!! Як не простий амбітник, то певно лукавий чорносотенник, котрий за копійку потрафить забити свою власну совість! Тай таким набутком тїшити ся?! велichати ся трубіти на цїлу Америку так голосно, щоби аж в Россію було чути?! Мовляв дивіть ся, батюшко Миколушко, що то ми наповнили свої сїти! шли деньґі а ми знов наловимо того добра! Лише давай деньґі і деньґи, і еще раз деньґі!! Тїште ся кохані наші батюшки, най Вам на здорове вийде те плюгавство, бо вам до утїхи много не треба. Дурному заграй на патички, а він аж упріє, так буде в радости скакати! Та добре! добре! скажете батюшко Не світский, але Ви цікаві знати, чого собаки брешуть? Щоби Вам відповісти на те питане, то я поведу Вас Не світский батюшко на поле борби, а там увидите як змореного, пригнобленого, чоловіка обпали розбійники — Лях, Москаль зі своїми „обшиванцями" в роді Глебовіцких, Дїдицких, Смаркових, Дудикевичів і пр. Рем, коби видихав, Мадяр, а пятий найслабший, Румун. І ті всї розбійники хоть як атакують нещасного Малоросса (як Ви кажете з погордою хахла!) хоть як мучать єго віками, о той відземок, правда! не відразу, але по трохи, що року вибе оден зуб, як не Ляхови, то Москалеви, і все такой дає ся чути культурному сьвітови, що має всї дані до виграня нерівної боротьби! От видите, чого собаки брешуть бо: Українцї-Малороси їдуть!! Я Вас батюшко Не Світский не хочу лаяти епітетами з Вашого велико-русского лексикону, бо і за що?! що Ви бідні винні, що накинули на вас півця сьвященика [...] та сказали сьпі[...] Ґаспаду" а де[...] дещо у ца[...]ре[...] на клятих уні[...] я не потребую х[...] го оружія в бо[...] бо мене би се пони[...] хочу запитати Вас так, як чесного чоловіка, в которім тліє хоть яка така іскорка справедливости: скажіть мені добродію, за що то вирвали тому Вашому бідному братови Малороссови указом з 1876 року язик?! Таж той „хахол" есть славянин [так само] як і Ви батюшко, або Ваш святитель, або Ваш батюшка Николушка! Таж він той „хахол" в імперії християньскої славяньщини есть Вам відай ближшим чим Грузини, Кірґізи, Турки, Татари, близший чим Поляк, Німець Вами [ненавиджений! За що допустило ся християньско славяньске правительство Вашої імперії такого страшного злочину — морду на „хахляцкім" народі?! Скажіть, будьте ласкаві, а коли самі не потрафите на те питане відповісти, то просїть Вашого сьвятителя Платона, щоби Вас поінформував, а Ви нам перекажете. Такого гаракірі на своїх братях не робить навіть Турок, хоть у Турків така операція (але иншого члена [тїла) есть. В тім обридливійшім сьвітлї покаже ся варварске гаракірі [поповнене [на православнім (отже [не униятскім) українськім народі такой православним правительством. І Ви сьмієте говорити, що ви християне! І Ви хочете ся називати православними! Кривославними відповідалоби лїпше вашій вірі, — бо віра православна заказує убивати на тїлї або на души ближнього, а ви, московскі християне убиваєте на тїлї і

на души цѣлу Русь Україну, тих ваших братів по народности і по вірі. Назвати ся православним, а бути православним, то велика ріжниця! Православні Українці вовсім не суть в вашої кошари; бо Ви царославні гнобителі, а они (Українці православні) мученики за рідну свою мову, котрою наділив їх той сам Бог, котрий казав: „возлюбиши ближнього свого як сам себе!" Ви перекрутили тую великую заповідь Божу на: „Возлюбиши ближнього свого (Малороса). У Вас, коханий батюшко, у матушки Россії діють ся ріжні чуда і ми сему і не перечимо. Таким найбільшим чудом, яким цареславна віра повеличати ся може, есть то, що вирізаний царославними христіянами указом царским з 1876 року, язик Малороса відростає!! Той ненавиджений Ваш брат промовив свое рідне малоруске (як Ви з погордою звете вікраїньске) слово! От, брате в Христі, уже розумієш, чого то собаки на нас брешуть!! Видно що ідемо.

Дальше кажеш батюшко у своїм „Свѣтѣ", що я сказав в дописи моїй у „Свободі", що ми галицкі, угорскі і буковиньскі Русини, а ті, що жиють на Росийскій Україні, то все одно, та тим хочеш заімпонувати своїм „деньґолюбам". Мовляв: „дивіть ся цареславні ісповідники, самі Русини признають ся до нас!" Та ту зайшло коханий батюшко, маленьке непорозуміне: Я сказав, що росийскі Українці суть православні а не царославні, а в сім є ріжниця. Дальше я сказав, що они суть нашими братами, отже ані москалями, якими ви есте, ані москвофілями, якими суть ті, що погаляли свою душу лакімством рублів, ані не ренеґатами, якими суть ті, що лишили ся в Галичині чи в Угорщині та завертають очима раз на батюшка Миколюшка, другий з квасною міною на Порт Артур. Таж у Вас, батюшко, — суть москалї: царославні, православні, старовірци, разкольники, штундисти, та Бог там знає, кілько того чуда у себе маете, але всї ті секти берете під один заголовок; „Русскій христянин", по нашому: москаль! На тій самій підставі і я сказав у своїй дописи про братів Українців з під скептра білого сатрапа, чи як то ви влучнійше називаете „деспота"!

В часї нашої приязної конверзації, коханий батюшко зо „Свѣта", не можу промовчати і про славний Ваш „Порт Артур" г. Олельковича (отже не Вашого пера) в тім самім числї „Свѣта". На згадку Порт Артура, покривае ся мое лице Малороса сромом, не тому, щоби мене та ганьба болїла, лише тому, як може батюшка відновляти, пригадувати всемірну ганьбу своеї вітчини культурному сьвітови і то де, при якій способности? при здобуваню царославія в Америці! А як би вашим царославним удала ся в Америці така сама побіда над Україцами, як там над Японцями, то готові би Вас, батюшко, засудити так, як Штеселя, мовляв, чомусь так виворожив!? А шкода би була такого батюшки дописувателя, яким Ви являете ся в тяжкій хвилі для американьского царославія.

Пишіть батюшко частїй ше у своїм „Свѣтѣ", аби сьвіт знав, що Україна іде, бо усі брешуть!..

О. Олекса П.

Про се і те.

На! тепер, то я уже більше як певний, що єсли вже не усі з наших шан. читачів, то напевно пп. делеґати на слідуючій конвенції „Р. Н. Союза" справлять мені несогіршу „овацію", так, що не маю уже тепер великої охоти сидіти тоді у своїй власній шкурі.... Егеж! Сякий, такий сину! Хиба ти на що лучшого заслужив? Бо чи ти давно ще, описуючи якісь там „зломані колїна" твоїх Голїочанок, не обіцяв, що такой у слідуючім ч. „Свободи" — подам щось інтереснійшого? І так то ти шалавило додержав слова?...

Так мабуть скажуть декотрі з шан. читачів...

— Га! Mea culpa — моя вина! Хотяй, що правда не моя так щоб дуже, бо на тім Божім сьвіті таке нераз діеть ся, що мовляв: „Чоловік стріляє, а Господь Бог кулї носить", себто, що хоть і прицілить ся, по при вербу, трафить в пліт... тай роби що хочеш.

Одже щось подібного подіялось тут тепер і зі мною.

Узбиравши несогіршу жменю подекуди і інтересних новинок, я іне встиг еще як слїд упорядкувати їх під друк, аж тут „нї сїло, нї пало", мов грім з погідного неба наспіла вість з Ню Йорку, що молоденький „Амер Голос" прямісенько не жиє!..

Маєш, маєш тобі! Господи прости там йому усі „прогрішенія", але шкода, що не було часу і попращати ся з ним як слїд... Що йому стало ся? Господь сьвятий може знати, але люди товкують собі передвчасну смерть ріжно.

Одні запевняють, що молоденький „Амер. Голосочок" вхопив подібно „хрипки", від надмірного гавканя на Єго Преосьвященьство С. Ортиньского і Гол. Урядників Р. Н. Союза в Америці...

Другі знова сьому перечуть, і кажуть, що мол. „Голосочок" захорів „нагло" на сю небезпечну недугу, котру „учені" зовуть: Nervus rerum, себто — нерв грошевий. Се спричинило виключно його передвчасну смерть...

Але знаходять ся тут і такі, котрі серіозно запевняють, що мол. „Бойс" прямісенько набавив ся ще небезпечнійшої, також „наукової", хороби, котра знова має називати ся „Mente captus", себто слабість мозґова... і то такой заразив ся нею від Гладиківского „Посувача", з котрим, подібно одної ночи, як доносив свого часу у „Свободі" Харлампій Черепаха, прийшла йому охота цілувати ся. От що!

Так, чи інакше, але для нас робітників втрата не аби яка.

Тому я перший мабуть спішу висказати йому моє співчуте... Земля, хоть нібито чужа, нехай стане йому пером!

Неуспокоївши ще як належить ся своїх жальом розбурханих нервів, і не оглянув ся я, аж тут знова — Гладиківский „Посувач" доносить алярмуючу вість що його „редактор", при помочи незмірного свого „нюха", винюхав там десь на пограничу „Червоної" і „Чорної Расеї" нову якусь там, молоком і медом, текучу країну!..

Сук, тільки у тім, чому то ґаспадін Гладик, не іде сам вперве до тої „обіцяної країни" зі своїм „Посувачом", лишень сидить в Jersey City, а лиш показує нашим робітникам грушки на вербі! Захвалюючи нашому чорноробови плютократийний лад московскої буржуазії, сам руками і ногами держить ся „Соєдиненыхъ Штатовъ".

Але хто знає, що брехали і брешуть завсїгди Гладиківских батьків сини, то брехав і бреше теперішний „редактор" „Поступа", а нам робітникам з сього таке хісно, що подібні безхарактерники самі себе демаскують і показують ся в властивому сьвітлї. Ми лиш бачимо, що вони за індивідуа і безвстидні хулїґани!

Тому для нас, робітників, нехай буде се ще одним більше досьвідом, що єсли в дійсности хочемо викоренити з помежи нас подібну погань, то берім ся до діла по радикальному, але солїдарно, як один муж! Демаскуймо при кождій нагоді подібну дрянь, котра причепилась до наших ніг, і спиняє усякий крок у перед своїми передпотопотовими теоріями! Бо лиш доперва в сей спосіб станемо на ноги і докажемо, що може обійтись:

1) Україна Русь без хрунївско кацапскої просьвіти;

2) Амер. Русь в зреорґанізованю своїх церковних громад, без кацапскої кирпні.

3) „Рускій Народний Союз" в Америці без непрошених кацапских опікунів.

4) Усї амер. рускі робітники без хулїґаньсько-провокаторских їхніх шмат!

А не можуть обійтись:

1) Уся хрунївско - кацапска „бранжа" без підлої кирпні.

2) Ославлений о. Обушкевич з його одномишленниками без сьвятійшого „ъ".

3) Кацапскі пашквілї без плюгавленя „всѣх і вся"...

4) Кожде кацапске ідивідуум — без р...ла!..

Михайло Беля.

Дописъ.

З Manville, R. I.

З ріжних сторін Америки пливуть вісти до нашої „Свобода", то і я гадаю, що вартоби знати за галови Ам. Русинів щось і про нашу місцевість. Що правда, нема тут нам добрим похвалити ся, однак, що маєм, то тим повеличаємось. Іміґранти інших народностей, скоро прибудуть до Америки, то стараються ся зараз показати сьвітови, що они за народність і вважають на тутешну цивілізацію, та беруть ся до діла: гуртуються ся, обніме брат брата, бо біда, лиха доля вигнала усїх з рідного краю за море, в чужину. Тутки не забувають они якої они народности, не ділять ся на партії, а лучать ся разом, в одно. Але з нашим народом зовсім відмінно діє ся. З краю вигнала єго біда, невіжество, лиха доля. Прибув тут, в богатший край, почув пару доларів в кишени, тай зовсім не старає ся, щоби від тутешного народа чогось мудрого навчити ся, а лише попадає в фанатизм (хоть ще тут гараздів „таких не вживає), забуває за свій край, за крайову нужду, всю біду, нічо мудрого не навчив ся, а на всьо горлає, та усе що мудро, нехтує, зробить ся недолюдком: на всьо свое плює, ганить, а таке, чого нерозібрав, не розуміє, то вихвалює. Тому пару літ назад було якось спокійнїйше між тутешними Русинами; були зорґанізовали парафію в Менвил і Вунсакет, бо і є їх споре число в тих двох містах і по околичних місцевостях. Були винайняли протестантску церков за невелику ціну і часами доїздив сьвященик, то і могли почути слово боже; пізнійше мали свого сталого сьвященика, однак трафило ся пару хрунів хулїґанів, зачали рити між народом несповій робить, ще взяли собі до помочи цареславного батюшку і став ся роздор між народом. Бійки, позови о церков. Батюшка зі своєї сторони також став підюджувати хулїґанів і тї гейже гудзяни на нашого сьвященика буцім той дорого бере за треби, а батюшка ще научисне, яко „схеб" і за дармо охрестить дитину чи що иншого, аби лиш хулїґани більше верещали. Мовляв: „ось видите, який божий чоловік". А єму не розходить ся о віру Христову, о братню любов, а лише аби як найбільше людям очи замазати і зловити в свої сїти. І так тепер стало ся, що наш сьвященик повидів, що нема що робити, бо народа до порядку не годен допровадити, покинув всьо і від'їхав. А чорносотенські скори стали з того і спровадили собі цареславного батюшку на сталу парафію, лише церкви ті вже не можуть випалити, з тої причини, що кілька разів били ся при церкві і замки відривали.

Батюшка прибув в тажни перед Богоявленієм. Винаняли єму дім на мешкане і на саме Богоявленіє батюшка освятив воду і по своєму звичаю пішов собі з кропилом по домах своїх „вѣрників", а „вѣрнікі" з радости батюшкою, хотіли дім добре розігріти, бо було зимно, та щоби батюшці догодити, напалили в печи. В домі ніхто не зістав ся, то і дім запалив ся. Батюшка вихопив тілько чашу, а решта всі знаряди домові враз з домом згоріли до тла. Другий случай трафив ся в недавнім часі; як звичайно. хулїґанам не розходить ся о віру Христову, ні о братню любов, лише аби мали чим чванити ся, а заповіди у них лише: пить, бить і робити хулїґаньскі свавольства: Отже они вже не то, щоби пити по своїх домах, але і заходять собі до коршми зо своїми жінками, та і часом так трафить ся, що який піде і не зі своєю — то в пах „всьо равно". Так ту зайшли одного разу вечером тутешні галицкі кацапи до салону на пир, і так, в дружестві „со женами" весело пирували. А в той час один чоловік, „упіяї", післав свою дівчинку зі збанком по пиво. Кацапам, як звичайно в сьвіті, не повинно ся показувати на очи, що не хулїґаньско, так вопи, як узріли сю дитину свого „ворога", то є такого, що не хотів пристати до їх сотнї, гейже над дитиною глузувати, збиткувати ся; пиво відобрали, дівчина в плачем прибігла до дому, пожаліла ся свому батькови. Батько вийшов спитать, чого потребували у його дитини? Що їм завинила? А ті звичайно по хулїганьски кинули ся на старого чоловіка і побили его. Справа пішла до суду, суд засудив їх шістьох на заплачене кари грошевої по 18 дол., а одного проводира на 85 дол., що й мусїли заплатити.

Тепер між народом нема ні єдности ні згоди, лише такі знаки, що цареславних діла. Вони тепер ніби то бють ся за православну віру, але в сути річи зовсім їм не розходить ся о віру, лише о слово „православний". А за тим то вже конче мусить бути пар, царска мова, царскі діла. А що не цареславне, то пищать, чернять безпідставно, хоч би воно і найсьвятійше було.

Здешний.

ВСТУПАЙТЕ ДО Р. Н. СОЮЗА!

„СОЮЗ" есть одинокою Рускою орґанізацією, кождий Русин повинен вступити в члени!

...ВИ „СОЮЗА".

...духовний „Союза":
...Макар, Phone 46—12
...May St., Ansonia, Conn.

...й Уряд „Р. Н. С." на
...оки 1906—1908.

Предсідатель:
...Кирчів,
...ssex St., Jersey City, NJ.
...істо-предсідатель:
...риляк, Terryville, Conn.
Касієр:
...Паршонь,
...e & Franklin St., Shamokin, Pa.
...кретар фінансовий:
...дловский,
...6, Jersey City, N. J.
...кретар рекордовий:
...Лабовский,
...6, Jersey City, N. J.
Радні:
...ш, Shamokin, Pa.
...ніта, Lansford, Pa.
...о Беля, Holyoke, Mass.
...Семенюк, Sayre, Pa.
...ивка, Hazleton, Pa.
...онтрольна Комісія.
...евицкий, Shenandoah, Pa.
...теткевич, Shamokin, Pa.
...ляука,
...Washington Ave. Scranton, Pa.
...ловний організатор:
...дловский,
...6, Jersey City, N. J.

...упайте до Союза!

...юз" — одинока руська ...родна організація в ...ці.

...имає членів від 1 ...до 40 літ життя.
...упне після літ.

...ЮЗ ПЛАТИТЬ:

...смерти члена кляси „А" ...посмертне) $1000.00,
...смерти члена кляси „Б" ...вину посмертного $500.00
...не за жінку або мужа ...кляси „А" 400.00 дол.
...не за жінку або мужа ...кляси „Б" 200.00 дол.
...не за діти від 15.00 ...00.00.
...утрати: а) обох очий ...о рук $1000.00,
...ної руки, ноги або ока ...

...ку родини в шпиталі ...ильних, Союз платить ...родині $150.00.
...хоче вступити до ...мусить вписатись ...до братства, яке на...до Союза.

Важне

...П. Секретарів ...Р. Н. Союза

...омляю рав на все, ...гроші належачі до ...Н. Союза, посилає ...на money-order-ах ...вписуєся імя ...Sharshon, Shamokin, ...альше так записаний ...order або чек не по...о до Голов. Касієра, ...бутраз в виказами до ...Секретаря. Головний ...ар опісля відсилає їх ...ов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Читайте!

...ставі ухвали Конвен...юза", кожде братство ...ано до „Союза", по...ати отсї книжки:
...нижку членів (інево...)
...нижку Гнїсячних скла...
...нижку касову 1 прото...
...онижене повинно бути ...е заслати 5 доларів до ...Союза"

Посмертні вісти.

КАНЧУГА АНДРЕЙ, член Р. Н. Союза, від. 7, McAdoo, Pa., помер 2. марця 1908.

ГАЛАШНИК ЮРІЙ, член Р. Н. Союза, від. 161, Tower City, Pa., помер 6. марця б. р.

МАСЛЯК ТЕОДОР, член Р. Н. Союза, від. 28, Mahanoy Plane Pa., помер 9. марця б. р.

Вічная память!

Ч. 350. КВІТ $100.00
на сто долярів, котрі п. Демко Гербут отримав яко надзвичайну запомогу яко невиліч[и]мо хорий з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
Лансфорд, Па. 1907.
Демко Гербут.
Свідки:
Арсений Гербут
Анд. Михальчик.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 16.
Леон Моніта, предс.,
Іван Поляньский, секр.

Ч. 481. КВІТ $898.50
на вісімсот девядесятьвісім долярів і 50 центів, котрі п. Марія Гвіздак отримала яко посмертну запомогу з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
Лянсфорд, Па. 14. мар. 1908.
Марія Гвіздак.
Свідки:
Орест Злоцкий,
Анд. Дацей.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 16.
Леон Моніта, предс.,
Іван Поляньский, секр.

Ч. 482. КВІТ $101.50
на сто один долярів і 50 центів, котрі Відділ 16. Р. Н. Союза отримав за похоронні кошта по Петрі Гвіздак з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
Лянсфорд, Па. 14. марця 1908.
Ів. Поляньский,
Леон Моніта.
Свідки:
Орест Злоцкий,
Анд. Звіздяк.
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 16.
Леон Моніта, предс.,
Іван Поляньский, секр.

Ч. 485. КВІТ $111.85
на сто одинайцять долярів і 85 центів за похоронні кошта по Івані Бірко одержані з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
Іван Бірко.
Свідки:
М. Гдуля,
Анд. Млинарич.
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 61.
Гео. Пичан, предс.,
Анд. Чінгелі, секр.

Ч. 486. КВІТ $1000.00
на тисяч долярів, котрі п. Марія Пашкевич отримала яко посмертну запомогу по мужу Лукію з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці
Вотербури, Кон., 18. мар. 1908.
Марія Пашкевич.
Свідки:
Мих. Стас,
Ів. Костанкевич,
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 11.
Ів. Костанкевич, предс.,
Мих. Стас, секр.

Ч. 489. КВІТ $100.00
на сто долярів за похоронні кошта по Петрі Гуреш одержані з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці
Мк Аду, Па, 12. мар. 1908.
Станлей Аніловский.
Свідки:
Анд. Янкевич,
Стеф. Поступак.
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 7.
Анд. Капитула, предс.,
Стеф. Поступак, секр.

Ч. 490. КВІТ $100.00
на сто долярів, котрі п. Дмитро Капитула отримав яко посмертну запомогу по Петрі Гуреш з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
Мк Аду, Па, 12. мар. 1908.
Дим. Капитула.
Свідки:
Стеф. Поступак.
Анд. Капитула.
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 7.
Анд. Капитула предс.,
Стеф. Поступак, секр.

Ч. 491. КВІТ $1000.00
на тисяч долярів, котрі п. Анна Гузей отримала яко посмертну запомогу по мужу Івані з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
Донмор, Па. 17. мар. 1908.
Анна Гузей.
Свідки:
Янос Чіхра,
Анд. Харіс.
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 114.
Станко Хома, предс.,
Гео. Чіхра, секр.

Ч. 492. КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Іван Худик отримав яко посмертну запомогу по жені Анні з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
Олїфант, Па. 13. мар. 1908.
Іван Худик.
Свідки:
Петро Свала,
Мих. Мийка.
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 86.
Мих. Мийка, предс.,
Анд. Тарас, секр.

Ч. 496. КВІТ $15.00
на пятьнайцять долярів, котрі п. Петро Слишик отримав яко посмертну запомогу по сині Филипі (дитина) з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
15. марця 1908.
Петро Слишик.
Свідки:
Анд. Когут,
Анд. Коваль.
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 59.
Іос. Бандрівчак, предс.,
Ів. Фариняк, секр.

Рух
віддїлах Р. Н. Союза.

JERSEY CITY, N. J. „Руский мол. Клюб пост. від. 70. подає до відомости усім, що в місяцю цьвітни і маю принимає нових членів без вступного. Голоситись до уряду або на бр. мітингу (в пятницю по 10-ім кожлого місяця).
Т. Лабовский, пр.
С. Ядловский кас.,
Т. Пацала, секр.

PERTH AMBOY, N. J. Бр. св. О. Николая, від. 104. подає до відомости, що відбуде ся мітинг дня 12. Апріля 1908 р. в гали п. Ваверчака під ч. 112 Charles Str. в дуже важній справі, на котрий мусить кождый член явити ся під карою 25 цнт. а урядник 50 цнт. На тім мітингу буде обрахунок і справоздане контрольної комісії.
С. Крицкий, секр.

NEW YORK, N. Y. Тов. Тисьменица, від. 144. подає до відомости всім своїм членам, що надзвичайний мітинг відбуде ся в суботу, дня 4. Апріля 1908 р. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт. а комітетовий 1 доляра.
Іван Коцкий, секретар.

ALTOONA, PA. Бр. Неп. Зач. Пр. Богор., від. 145. подає до відомости, щоби всі члени без винятку явили ся на мітингу і повідомляє, що котрий член що не заплатить своїх належитостий за 2 місяці, то буде вимазаний з братства і Р. Н. Союза.
Григ. Сенькіа предс.,
М. Хробак кас.,
І. Кучатовский, секр.

PERTH AMBOY, N. J. Тов. Зап. Січ, від. 155. подає до загальної відомости, що вибрано слідуючий уряд: М. Чумер, прд., А. Пелешак з. пр., К. Пелешак секр., С. Гавриш з. скр., П. Кріль кас., П. Даньчишин з. кас., П. Лабуза кап., В. Маланьчук з. кап., контр. ком.: П. Лабуза і Й. Годунька, дозор. хорих: С. Уяк і М. Шило.
Кождий член має дня 11. цьвітня с. р. явитись на мітинг і заплатити всі свої довги. Члени, котрі не являть ся, будуть виключені з Тов.
М. Чумер, предс.,
К. Пелешак, секр.,
П. Кріль, кас.

HAZLETON, PA. Бр. св. Ар. Мих., від. 85. вибрало слідуючий уряд: А. Пелехач предс., А. Романьчак секр., М. Носаль кас., Т. Поливка з. пред., К. Кравчук записник; дозорці каси: А. Касич і П. Симуша; М. Процько доз. хорих на Harwood, Г. Гопей доз. хорих на Krystorys, Г. Ващишин доз. хорих на Hazleton, Т. Поливка наддозорця хорих, Г. Гаравуз кап., Н. Галик застав., К. Віклюк двер., кнтр. ком.: В. Коспюк предс., П. Смеречанич, О. Симуша.
Адрес: Adam Romanczak, 516 E. Broad St., Hazleton, Pa.
А. Романчак, секр.

MONESSEN, PA. Бр. св. І. Хр. від. 62. повідомляє своїх членів, що квартальний мітинг відбуде ся дня 12. апріля 1908 в церковній гали точно пів до 2-ої год. по пол. На тої мітинг має явити ся кождий член місцевий як і з плейзів, та має вирівнати свої довги, бо в противним разі буде викреслений. На тім мітингу буде ся здавати справоздане касове. Кождий член має взяти шаль братскі. Кождий член має подати точну свою адресу місцевому секретарови.
Василь Сивик, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошукування знакомих, оголошення балів, представлень, сходин і т. п. друкуєм в "Свободі" по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ДЕ Є

Василь Вудич, родом з с. Михнівці пов. Турка Гал. 7 літ уже в Амер. і має бути в Скрентон, Па. Хтоб о нім знав, або він сам нехай пишуть на адресу:
Nykolaj Wundycz,
Box 229, Ambridge, Pa. -14

ДЕ Є

Франко Воскевич, з села Поточиска, пов. Городенка. Тому два роки перебував в St. Paul. Хто донесе де він є дістане 2.00 дол. нагороди.
Нгус Yanczuk,
West Fort William, Ont., Canada

ДЕ Є

Федор Юськів, з села Поточиска, пов. Городенка. Хтоби знав єго адресу або він сам, нехай зголосить ся до:
Emil Puhalski,
West Fort William. Ont., Can.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Принагідно та дешево можна купити всякі церковні річи: великі ікони на полотні, хоругви шовкові і прості, убраня напрестольні, підсвічники, площеници, покривала вишивані на столики і на аналогіон, стихарики, ризи і проч.
Пишіть на адресу:
R. N. K.
Box 421, Ambridge, Pa. -24

НА ПРОДАЖ!

Кілька тисяч акрів найлучшої землі в Норд Дакоті.
Сплата на 5 літ.
За інформаціями звертаєсь до
V. H. Hryvnak,
Balfour, N. Dak -22

ДЛЯ АНСОНІЇ, ДЕРБІ І ОКОЛИЦІ.

Отсим повідомляю людий, що належали до руської гр. кат. церкви св. А. А. Петра і Павла в Ansonia, Conn., що наша церков погоріла дня 16. марта і тому всї недїльні Богослуження будуть відбувати ся в City Hall на Main Str., а в будні дни буду сповідати на „плебанії" (11 May Str.), де є простора саля а в ній олтарик. Крім того в котрийсь з днїв в тіждни запрошу більше священиків так що більша часть людий буде могла висповідатися.
о. Стефан Макар.

ПОТРЕБА ДЯКО-УЧИТЕЛЯ.

Руска гр. кат. громада в Ansonia, Conn. потребує сейчас дякоучителя. Услівя принятя такі: 1) добрий голос, 2) наука шкільних дїтий що дня, 3) наука нотного сьпіву, 4) поміч в читальни, при театральних виставах і т. д. Громада може платити від 35 до 50 долярів місячно і дохода. Висота пенсії зависить від здібности і сприту учителя. Єслиб зголосивший ся дяко-учитель був принятий а не відповідав вимаганим вимогам, тобто не умів вести хорального сьпіву та не умів учити дітий, священик видалить єго сейчас. Зголошення треба надсилати до Rev. St. Makar, Ansonia, Conn.
За церк. комітет:
Т. Цїркот, предс.,
-14 П. Пелеш, секр.

— Для спріт по бл. п. Марку Каганцю офірували слїдуючі з братства ч. 217 в Соєдиненію: Бр. Соєд. ч. 217 в Smoke Run, Pa. 3 дол., о. П. Понятишин 1 дол., по 25 цнт.: Ант. Клим, Фил. Грицковин, Фед. Качор, Анд. Марущак, Н. Джмелик, Вас. Голубінка мол., Ант. Ронса. Анд. Тхоровский, Мих. Мандзик, Ів. Вархоляк, Пет. Копилець, Ник. Бережанський, Гр. Вархоляк, Дм. Клим, Ів. Мандзик, Дм. Голубінка, Юз. Керна, Ант. Оріховский, Мих. Сулібка, Мих. Терлецкий, Ів. Бунга; по 15 цнт.: Мих. Добуш; по 10 цнт.: Вас. Вілас, Вас. Голубінка ст., Пав. Жидяк, Ст. Адамик, Вас. Гусак. Дм. Бунга. Разом 10 долярів.

САНІТАРНА НАУКА.

Одно з найтяжших питань в науці санітарній є скоре і докладне знищенє великого міста з всілякого рода відпадків, щоби запобігти затроєню води і воздуха. Та сама історія є і з нашим тїлом. Лишіть відпадки в Вашім організмі, а они зовсім певно Вас затроять. Увільняйте ся від того правильно, а будете тішити ся довгим житєм. Удержати всї органа травленя в здоровій і гармонійній діяльности є задачею Трінера Американського Елїксіру Гіркого Вина. Воно стимулює усї ті органа і не дозваляє шкідливим складовим частинам поживи збирати ся в організмі. Як лишень набирає ся досыть такої матерії в організмі, Ваш віддих буде чути, пропаде Ваш апетит, будете мати тупий біль голови, будете змучені і роздразнені. Уживайте завсїгди того ліку, як лиш Ваше травленє не є в порядку. По всіх дрогсторах.
Jos. Triner, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

В друкарні „Свободи" можна дістати „Помяник померших душ" — ціна 10 цнт. примірник.

Ще пару слів про ґаспадіна Баландюка.

Прочитавши деякі цікаві відомости про ґаспадина псаломщика Баландюка подані д. Й. Стеткевичом задумав і я хоч малу лепту докинути до вінця слави сього кацапського опричника. Після моеї гадки, ґаспадін псаломщик повинен був мати на стільки чести, та по просту встидати ся виказати ві своїм іменем тут в Америці, позаяк за ним в Галичині лишило ся стілько доброго, що і на воловій шкірі того всього не списавби. Стало ся однак.

Коли я вспімнув раз в товаристві про „славне" імя Баландюк, то присутний при розмові один чоловік почав мене випитувати ся, чи не сей то Баландюк, є тепер ред. „Поступа", сей славний ощуст, котрий був нїбито підурядником в Ходорові. Він мені розповів як то ґаспадін Баландюк умів гарненько обкрадати людей: от примірои перший, коваль Зенковский мусів заплатити за ґаспадіна Баландюка 150 злр., а його син, перебуваючий тепер в Америці хоче конче стрінути ся з таким славним механіком як ґ. Баландюк, бо і він має з ним деякі незалагоджені рахунки.

А може вам ґ. Баландюк пригадати єще одну історію. Ви чейже не забули еще того, як то ва знасилували одну дївчину, Стапку, дочку вдори по кондукторі Козловскім. За сей ваш „істинно руской" подвиг ви мали відпокутувати 6 літним кримінадом, та в послїдній хвилині спасли ся бігством до Америки.

При тій способности маю честь вам заявити, що тут в Америці є много таких людий які вас знаменато знають. Тому раджу вам: не викликуйте вовка з лїса!....

Семко Матвїїв,
з Бортник, повіт Бібрка, Галичина

Москвофілови моя відповідь.

Статею моєю, поданою в „Свободі", хотів я переконати ґаспадіна Михаила Костяка, що не дуже мудро поступає, виступаючи з Р. Н. Союза, то є орґанізациї свого народа, Русинів-Українців, а приступаючи до орґанізациї аґентів чужого народа, Московщини, та не тілько, що не переконав его, але, що більше, він наплів таких дурничок в 3 ім ч. „Правди", що чоловік з здоровим розумом не може поняти, чи се писав чоловік в сні, чи без жадного застановленя а навіть закидує провідникам Руси України, що в 20 ім століттю незнають „хто они е". Так думаете, ґаспадіне? Добре! Коли, ґаспадіне сами не знаете „хто Ви е" і тим самим закидуете, що й другі також не знають „хто они е", то я по змозі виясню Вам коротко, історично то трудне для Вашої „глави" питане: чи е лиш один народ „Москалі", — по теперішньому „Велико-Росси" з причіпкою „Мало-Россею", чи два зовсім окремі від себе народи: „Русини Москалі" і „Русини Українці"?

Як знаете, ґаспадіне, давно був лиш один руский народ і жив по обох боках Дніпра, Поділю, Червоній Руси, Волини аж по Новгород. Була у него одна мова, звичаї, религія поганська ба навіть свої рускі князі. Аж опісля, коли руский князь Володимир Великий розділив руску землю поміж своїх синів, котрі не могли погодити ся між собою, провадили заедно межиусобиці і напади диких, сусідних племен, спонукували Русинів полишати свої добра та громадно утікати на північ де змішувались з дикими, північними народами і з тих мішанців витворив ся окремий, московский народ — від міста Москви, столиці московского, великого князівства, названий. Від того часу народ московский почав жити своим житем, виробив собі окрему мову, звичаї і цілий устрій, тілько одна віра Христова і азбука була та сама, щой на Руси, котру Русини, тікаючи на північ, туди занесли.

А тепер придивім ся яку судьбу переживала властива Русь. Через межиусобиці і напади диких орд татарских Русь чим раз більше ослаблялась і виставлялась на поталу чужих народів. Дійшло до того, що Польща загорнула Червону Русь а Волинь, Поділє і Україну Литва. Через Подруже Ягайла з Ядвигою, королевою польскою, перейшла ціла Русь під польске володіне. Від того часу доля Руси дуже погіршилась; селяньство, до того часу вільне, попалось в тяжку неволю а бояри та міщане, придавлені польским гнетом, покидали свое руске і переходили на польске. Але за мало було Польщі того; она хотіла ще руский народ спольонізувати і до того ужила за найлекшійше своєї ціли средство орудя, релігію та заводила насильно Русинам унію. (Подібним, релігійним средством хотять аґенти московскі змосковщити нинішних Русинів Українців на вільній земли Вашінгтона, намовляючи усіх недосьвідчених на перехід до „кривославія"). Сама в собі унія не е вічним злом, противно, е душевним щастем належати до едино правдивої церкви, котрої видимою головою е папа римский, наслідник сьв. ап. Петра, котрому сам Ісус Христос припоручив верховну власть словами: „І буде один пастир і одно стадо". А що сам сказав, що богато злих людий будуть старати ся правдиву церков знищити, то запоручав свою опіку над нею словами: „Я з Вами до кінця сьвіта". І справдили ся слова Ісуса Христа. Але дарма! Опіка над сьв. правдивою церквою запоручена І. Христом. А наші московскі аґенти якось тому не вірять, коли поважують ся оплюгавити голову правдивої церкви, щоби підкопати довіре у невіжих до правдивої церкви а приучити їх до кривославія, котрого на чолі стоїть тиран, цар Николай II. Гарне спасене, нема що й казати! А нинішні московскі аґенти хочуть збити з дороги всіх Русинів-Українців та приучивши до „кривославія", замінити їх тимсамим на Москалів.

Але поведу річ дальше. Як вже знаете, що Польща хотіла силоміць переполячити Руснів і тому хотіла злучити їх до правдивої церкви, думаючи тим способом перевести їх на латиньство а відтак уже легко пареполячити. Коли б Поляки були обережнійше поступали, може були б дійшли до своєї ціли; але що на самім початку через ріжні насильства здемаскувались, то-ж Русини противили ся тому усіми силами, бо виділи у тій злуці свою народну загибіль. Коли Поляки стали ще гірше угнітати Русинів, насилаючи на рускі землі своїх помічників Жидів, народ руский почав против польского насильства протестувати, повставючи кілька разів, но без жадного успіху. Аж гетьман Богдан Хмельницкий візвав весь народ руский до борби за самостійність Руси-України, побив Поляків в кількох битвах і заключив під містом Зборовом сороминий, мирний договор. І вже ту перший раз помилив ся, заключаючи некорисний Русинам мир, після котрого селяньство мало повісгати на дальше польскими кріпаками. То-ж гетьман Хмельницкий, взиваючи другий раз до борби против Польщі, що не додержувала зборівского мира, втратив у народа довіре і з того вийшло таке, що Хмельницкого побили Поляки під Берестечком. Побитий ще в кількох битвах, Хмельницкий уважав за конечність шукати собі охорони у сусідних держав, або здати ся на ласку Поляків. Проте скликав раду, на котрій предложив питане, кому народ руский мае ся піддати: Ляхам, турецкому султанови чи Московщині? О ляхах народ руский не хотів й чути; турецкому султанови не піддали ся, бо бісурмен — треба було піддати ся Московщині, котра мала ту саму віру та сподівати-сь повної охорони. Але тяжко руский народ відчув на собі пізнійшу, московску опіку. Другий раз страшно провинив ся Хмельницкий, віддаючи Русь Москалеви під опіку. Від того часу руский народ до нинішних часів і на дальше проклинав і буде проклинати не розумного Богдана:

„Ой Богдане, Богданочку,
Ти, преславний гетьмане!
На що сь продав Україну,
Та Москалям поганим?!"

Но московскі царі не додержували договору, котрий обезпечував повну свободу самоуправи Руси. Зараз по смерти Хмельницкого зачали насилати на Русь московских чиновників, щоби обмежити єї самоуправу. Та народ, предвиджуючи у Московщині свою загибіль, чекав лише нагоди, щоби вибити-сь з під московского ярма і якраз лучила сь добра спосібність у війні польско-шведско-московскій. Під проводом гетьмана Мазепи злучив ся з шведским військом, думаючи тим способом виборсти собі независимість. Та через зраду старшин козацких заманенних обіцянками москалів, котрі потягнули зі собою богато козацтва на їх сторону, сила руского та шведского війска не була достаточною, щоби устояти перед Московщиною — і в одній головній битві під Полтавою були нею розбиті. Гетьман Мазепа спас ся утечею в Туреччину, де хотів шукати помочи у турецкого султана, але смерть заскочила его предвчасно та не дала ему здійснити его сьвітлі наміри.

Московскі царі рішили тепер за всяку ціну знищити руский народ; стали що раз більше насилати свої війска та всяких сатрапів, панів, що забирали силоміць добра козацких старшин і селян а їх самих замінювали в невільників - кріпаків. Однак й то не могло знищити Русинів, котрі мимо гнету все почували себе Русинами — народом руским. Тоді московскі царі взяли ся на хитрість і, щоби затерти ріжницю перед сьвітом та Русинами і Москалями, приказали Москалям називати свою урядово „Россиянами" свою державу „росскою" а радше себе „Велико - Россами" а Русинів „Мало - Россами" себто причіпкою „Велико-Россів". Та наш руский народ і тим не дав себе обманути. Коли Москалі назвали себе „Русинами", щоб тим легше могли руский народ перемосковщувати, той-же, хоч з болем серця, предвиджуючи ще гірше першого перемосковщене, мусів занехати стару назву „Русь", „руский" а приняти нову „Україна", „Українець", „Український". Від того часу нарід руский не називав себе більше „руским" але „українським" а назву „Русин", „руский", уважав тілько, що „Москаль", „московский". А коли й така штука не могла змосковщити Русинів, почали царі московскі відбирати природні їх права і так тираньским, царским указом 1867 р. заборонено по руськи писати, читати а натоміст по московски, думаючи тим дальше доходити мети. Та дарма! Можливо було їм забрати силою назву „Русь" та заборонити письменьство, але мови, історичної минувщости і народного почута нікто не е в силі забрати. То-ж нехай аґенти московскі забудуть за „велику" дійну українську шибеницю", бо она мае дуже дорого коштувати, тому що єї пробували будувати Ляхи і Москалі віками та не могли збудувати.

Порозуміли? Так отже від тепер чей будете знати, що не один а два народи: „Русини-Москалі" та „Русини-Українці" з окремішною літературою і історією минувшости. Та чей же один нарід не може мати дві історії і дві літературні мови. То-ж добре розважте. Єли у вас е ще хоч крихітка любови до свого, віками поневоленого народа руського так і ви злучіть ся разом з ним до борби против его винародовленя.

І хто ж, ґаспадіне, зрадник, сьв. Руси - України, аґенти московскі від О. Р. Б. чи урядники від „Союза"? За ким промовляе история минувшости? Чи не О. Р. Б. та его орґан „Правда" (дійсно повинна ся ґазета мати назву „Лож") е правдивим, польским проектом „на знищене сьв. Руси?"

Ви мене відсилаете до старокраевих ґазет „русскіх", з котрих би я мав черпати історичну правду та подвиги наших, українських патріотів.

В тих ґазетах нема нічого поступового та наукового згідно з 20 им столітем а самі пашквілі та москвофільство. Дальше запитую-сь Вас, о скілько поступили „твердорусскі" в здобутках народних у австрійского правительства, чи хоч яку одну ґімназию виборсли, старають ся відлучити східну Галичину від західної та виборсти собі хоч права рускі на львівскім університеті. Ні того всего й не думають власними силами здобувати а всюди де лиш можуть кирпнать та сипнють просьбгу, підчас коли Русини Українці здобувають одно по другим а як виборять незадового свою автономію, тоді усяка плюгава, московска погань завчасу ме утікати в „Расею", щоби оминути заплату Русинів-Українців, а що „Расея", побачивши своїх аґентів без жадного висліду заплаченої роботи, буде строго „кавнити" їх за марне, безкористне видане рублів а тоді западись „сьвіте кацапській !

Пишу се з любови до вітчини та з власного досьвіду і переконаня, котрого не зміню до гробової дошки за жадну ціну, позаяк мержу сь відступниками, котрих маемо за богато а закута віковими кайданами Мати-Русь взиває всіх, своїх, вірних синів, станути в еї защиту.

Андрій Задорожний.

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свободи":

Америка ....15 ц.
Ангил та пустельник і т. і. .15 ц.
Біблія велика ....2 дол.
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся ....15 ц.
В Старім і Новім краю....25 ц.
Гріхи міліонерів і т. п. С. 7..15 ц.
Дещо з історії. православної місії в Америці ....10 ц.
Дещо про зьвірята ....30 ц.
Дві левади і т. п. С. 5. .....15 ц.
Дорога любови, то Божа дорога. С. 6 ....15 ц.
Драгоманів ....25 ц.
Еміґрант .... 15 ц.
Жовнір .. . .10 ц
Журавлї .. ..10 ц.
Житє Ісуса Христа ....1.50 дол.
Житє зарібки, орґанізації і т. п. в Сол. Државах....15 ц.
Земельне питане ....15 ц.
Зуб за зуб ....10 ц.
Казки про Жидів ....15 ц.
Історія Руси з образками ..10 ц.
Капітал і праця ....15 ц.
Книжка Рахункова ......50 ц.
Марія ....10 ц.
Многострадальний народ, огляд історії українського народу ....20 ц.
Навернений Грішник .....20 ц.
Народний рух австро-угорсдких Русинів ....15 ц.
Новий Завіт ....4 дол.
Образки і загадки ....10 ц.
Оповіданя ....15 ц.
Оповід. про заздрих богів.10 ц.
Про відступників від рос. православія ....10 ц.
Про нутро землї ....25 ц.
Підземні скарби ....25 ц.
Помяник померших душ 10 ц.
Покуса ....10 ц.
Псалтир ....1 дол.
Релігійні вірованя старинних народів .... 20 ц.
Розмова Поляка з Русином 10 ц
Смерть ....10 ц.
Стародавні казки та оповіданя .... 15 ц.
Степові люде ....15 ц.
Страйк .... .20 ц.
Стріляй на смерть, робітнича драма.................. 15 ц.
Унія в Америцї ....20 ц.
Хто з чого жиє ....15 ц.
Які то є люди на земли, з 20 образками .... 50 ц.
Як мужик ходив до царя праввди шукати ....15 ц.
Через кордон .... 15 ц.
Якої нам треба науки .....5 ц
Руско-анґлїйский тлумач ..60 ц
Польско-анґлїйский тлумач60 ц
Коляди ....15 ц

Молитвенники в красній оправі

Бог Надежда моя ......2.50 дол.
Хліб Душі ....2.50 „
Druh Duszi ....1.50 „
Druh Duszi (в звич. опр.) .75 ц.
Молитвенник малий ...1.50 дол.
Вінець .... 1.50 „
Зборник ....2.30 „

Також можна дістати:

Книжочки колєкторскі церковні ....10 ц.
Книжочки Братскі ....10 ц.
Метрики хрещеня ....3 ц.
Метрики шлюбні ....3 ц.
Метрики смерти .... 3 ц.

Пишіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Звертаємо уваву усіх Вп. Родимців що одинокии управненим до пересилки грошиѣ на стейт Конектікот є

ГАВРИЇЛ ДЗЯДИК,

130 Main Str., Derby, Conn.

який є нотарем публичним і має кавцію в стейті в сумі 10.000 долярів.

У всякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновласти, контракть купна і продажи і т. д. Полагоджує справи військові як увільнення від асентерунку, контролї, вправ і т. и. Продає шифкарти на всї лїнії корабельні. Міняє і пересилає гроші до всїх країв.

Тому, Родимцї, проч з чужими а удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK,

130 Main Str., Derby, Conn

Одинокий руский адвокат і нотар на цїлу Америку

Доктор прав

ЮЛЇЯН ЧУПКА

Конзулярний комісар.

Полагоджує всї справи в Галичині Процеса спадкові і ґрунтові. Відбере гроші від довжників. Справи військові Споряджує контракти, повномочія і всї инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всї вписи гіпотечні. 2—3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA

Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D. P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

Для хорих.

В всяких Ваших слабостях удавайтесь до свого, а не чужого. У мене дістанете лїків на всї Ваші слабости.

Зїля на біль грудий	25 цнт.
Вода на очи	50 „
Масть на рани	29 „
Медицина на зуби	10 „
Кроплї жолудкові	25 „
Медицина на біль голови	25 „
[illegible] „ ма свербленє тїла	50 „
Мед. против жіночих недуг	50 „
Мед. на ревматизм	100 „
Мед. на біль крижий	50 „

Який лїк не є виміненний, достарчуе ся на жадане.

Проби медицини дуром Не встидайте ся тілько напишіть що Вам бракує а дістанете і лїкарство і пораду. Гроші засилати нижше доляра в почтових марках, а вьжше на моні ордер або в реджистрованім листі. Адресуйте:

TEODOR REVAK -15

P. O. Box 348 Desloge Mo.

Dr. E. J. LARKIN

Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8 ої пополуд. В недїлї від 10-ої год. рано до 12 полуд.

24 Elizabeth Street, Derby, Conn

ВСЇ РОБОТИ ҐВАРАНТУЮТЬ СЯ.

Офіс коло Derby Gas Company.

K. G. CIESLAK,

ФОТОГРАФ. 5-08

Сли хочете з малої фотографії зробити великий портрет, то пришліть менї малу фотографію, а я Вам з неї зроблю таку велику як лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.

710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка нерозділені зиски $93.000.00

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисї:
від 8 ої до 10-ої год. рано,
від 2 ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.

Old P'hone 1269—B

Dr. Teofil A. Starzynski

ЛІКАР.

Лїчить всїлякі хороби, жіночі, мужескі і дїточі — совістно.

Вилїченє, єсли можливе, ґварантує.

Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудни,
від 7 до 9 вечер.

25. 15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA.

HOWARD ALBERT,

Аптикар.

Продає всїлякі ліки по найнизших цїнах. Лїки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА. 50

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хрести, памятники.

Ріг Пайн і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА. 50

ДОКТОР ШТАЙН.

Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді 7 до 9 вечер.

15 E. Oak St., Шенандоа, Па. 50

Стефан Рябець

має у себе найлїпші напитки, циґари і папіроси. Має також добре заряджену ґросерню.

— СПРОБУЙТЕ! —

Mahanoy Plane, Pa.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

Капітал і Надвишка $700.000.00
Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, полагоджує справи військові, а від вложених гроший платить 4 процент.

Банк сей затверджений ґовернером стейту.

Розмовитесь в нім по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

РУСИНИ!

Єсли хочете дістати добру і тану домовину і щоби похорон виносив Вас як найтаньше, удайтесь до:

JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.

Telephone Calls Office 52—2.
„ „ House 18—2.

А подякуєте і пізнаєте чесного чоловіка.

Той золотий зиґарок даром

красний, окладинки з обох сторін, гарно вироблені, в осередку дорогі камені, як також тримає добре час. Зиґармістри в сторі цінять его $23.00 Ґварантований на 20 лїт.

Ми хочемо пару людей в кождім містї **помочи нам адвертайзмувати** наші доброго ґатунку файки і цигаретовий тютюн, ґатунок до якого билисте звикли курити в Европі, і котрий Ви любите.

Ми пішлемо Вам за $6.00 вартости нашого тютюну, всякого рода, Австрийского, Босняньского, Російского, Турецкого і Герцеґовіньского. Скоро отримаєте наш тютюн дайте знати і спробовати своїм приятелям, а они охочо розкуплять всьо від Вас і певно всї схотять щобисьте заоддерували більше про них. Богато наших помічників в адвертайзмованю, пишуть нам що розпродають за 6 дол. наш тютюн скоро го дістануть.

Дайте Вашим приятелям нашу адресу так, щоб знали где купити в пришлости того тютюну. За тую услугу від Вас дамо Вам наш гарний 23 дол. золотий годинник задармо.

Памятайте що гроші будуть звернені будь котрому костумерови єсли буде незадоволений.

Пришлїть нам наперед 50 цнт. почтовими марками решту 5.50 дол заплатите C. O. D. в Вашім експресовім офісї при одбераню пакунку. **Зиґарок і тютюн буде в тім самім пакунку.** Посиламе з позволенем обглянути закім заплатите.

Єсли пришлете нам цїлу суму т. є. 6 долярів з гори через Money-Order або в реджістрованім листї, ми Вам пішлемо яко **осібну премію** зовсїм даром, гарний золотий ланцушок вартости 2.50 дол.

Особи, замавляючі з Канади мусять надсилати цїлу належітисть з гори враз з замовленем. Ви не потребуєте побоюватись посилаючи нам наперед гроші, поневаж ми єсьмо відвічальною фірмою і робимо так як і говоримо т. є. кождому незадоволеному гроші звертаємо.

Ся оказія буде за короткий час, тож ордеруйте сейчас.

Адрес: **European Tobacco Co.**

DEP. 51. 33 LEONARD STR. NEW YORK

ТОВАРИСТВО ТОРГОВЕЛЬНО ПРОМИСЛОВЕ

„Сокільский Базар"

стоваришенє зареєстроване з обмеж. порукою у Львові.

Вписове 2 кор. Уділ 25 кор. Стопа процентова від вкладок 5 пр.

ПРОДАЄ:

Вишивані сорочки від 2—5 долярів Вишивані обруси 10 20 дол. Ланцушки з пацьорків по 1 і 2 дол. Пояси з пацьорків від 2—5 дол. Гуцульскі киптарі від 5 10 дол. Гуцульскі фартухи від 1-5 дол. **Козацкий мундур** від 25-100 дол. **Сокільский мундур** від 12-20 дол. **Козацкі шапки** від 1-2 дол. Гуцульскі вироби з дерева вибивані пацьорками, як тарелї, пушки, коробки -- цїни ріжні. Портрети крейдкові з фотоґрафії по 3 доляри. **Переписні картки українські окрашені вишивками,** Сьвяточні і инші по 2 центи. Картки з гербом України Лев і св. Михайла по 4 цнт. Такі самі портрети по 20 цнт. Портрети Шевченка Хмельницкого і инші в рамах по 10 дол. **Українскі моноґрами до гафту ціла книжка 345 моноґрамів 3 дол. Книжки до вишиваня доляр 1 ців.**

Замовлені річи висилаємо зараз, на порто належить прислати: За посилку 5 Kg. платить ся 1 дол. Русини! жадайте від купців наших товарів. Льокуйте гроші на ощадність в нашім Тов.

Дирекция Тов. „Сокільский Базар у Львові ул. Руска Ч. 20. 47-15

At Every Meal

При кождім їдженю потребуєте доброї пахучої кави. Можете завсїгди мати добру каву і бути певними доброго еї запаху, єсли ужиєте

Правдив. франкової домішки

Она робить каву добрим здоровим напитком і не лише улїпшає еї запах і смак, але також нищить всякі еї злі наслїдки.

Поверх сотки лїт **Франкової домішки** уживали найлїпші европейскі кухарі, а тепер можна еї набути також і в Америці, де питають за нею щораз більше.

Єсли не уживалисьте еї ще, то запитайте про нею свого ґросерника. Млинок від кави на кождій пачцї єсть нашим знаком охоронним. Єсли дістанете таку, будьте певні, що маєте правдиву.

HEINRICH FRANCK SOEHNE & CO.

Американьска філія: FLUSHING, N. Y. 6

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

Заінкорпорований в Стейтї Ню Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слїдуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всїх країв і держав сьвіта по цїнах можливо найтаньших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лїнії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цїнах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти,** контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалї перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові,** як: увільнене від асентирунку, військової контролї, увільнене від вправ і т. и.

5) **Виробляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разї калїцтва, смерти, невиплачення пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америцї.

З поважанем

Дирекція: Г. Дзядик предс., А. Савка місто-предс., Х. Кирчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: **R. Publishing & Exchange Co.**
184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULTZ.

Контрактор і будівничий.

Всї роботи полагоджує сей час і точно, як також подає цїни на всїлякого рода роботи. 36

АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлї, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Цінник і проби висилає даром

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.

Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити вивше пів мілїона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нїм свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
на розї улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

Варить пиво на краєвий спосіб, без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.	Голова від него нїколи не болить, бо єсть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: General Office 2333.
Night Call 4854.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ

РУСКИЙ АДВОКАТ

404 GRAND St. NEW YORK.